

VandCenter Syd
Vandværksvej 7
5000 Odense C
Att.: Anne Lyndorff Hovmøller

Klima- og Miljøforvaltningen

Natur og Miljø
Vandhåndtering og Gartneri

Nørregade 36x
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. +4551330755

Udledningstilladelse til eksisterende regnbetingede udledninger til Odense Å, Odense Centrum

Odense Kommune fremsender hermed udledningstilladelse for eksisterende regnbetingede udløb til Odense Å, på strækningen mellem tilløb fra Hedebackken og opstemningen ved Ejby Mølle.

VandCenter Syd har den 17. oktober 2022 ansøgt om fornyet udledningstilladelse for en række regnbetingede udløb. Dette er foranlediget af, at udlednings-tilladelsen for eksisterende regnbetingede udløb i oplandet til Ejby Mølle Renseanlæg var tidsbegrænset og er udløbet. Denne tilladelse erstatter dermed den tidligere tilladelse for de konkrete udløb, som er omfattet af denne tilladelse.

Der er modtaget supplerende oplysninger bl.a. i form af nyt kortmateriale og supplerende oplysninger og rettelser til ansøgningen, og VandCenter Syd har indgivet bemærkninger til udkast til tilladelsen, i december 2025.

Odense Kommunes afgørelse med tilhørende vilkår, vurderinger mm. fremgår af de efterfølgende afsnit.

Venlig hilsen

Birgitte Olsen
Miljøtekniker

Michelle Moustgaard Birch
Funktionsleder

Mobil +4565512492
E-mail biro@odense.dk

Mobil +4524651669
E-mail mibir@odense.dk

Kopi sendt til:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, sesyd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk &

fyn@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk & dnodense-sager@dn.dk

Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, formand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk

Danmarks Idrætsforbund, dif@dif.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på www.odense.dk

DATO
18. december 2025

REF.
BIRO/HEMWH

JOURNAL NR.
06.11.01-P19-3-22

Indhold

Forside	1
Afgørelse og vilkår	3
Udløbspunkter	3
Generelle vilkår	4
Indretning og drift	4
Driftsforstyrrelser og beredskab	6
Indberetning til PULS	7
Øvrige bemærkninger	7
Baggrund og resumé	8
Beskrivelse af det ansøgte	10
Ansøgningsmateriale mm.	10
Oplande og udløb	10
Kommunens bemærkninger og vurdering	17
Recipientforhold	17
Rensefunktioner mm.	21
Vand- og stofmængder samt tiltag	24
WEST modellen / stofpåvirkning	24
Robusthedsanalysen / hydraulisk påvirkning	25
Recipientvurderingen / samlet beskrivelse	27
Kommende tiltag og kommunens samlede vurdering	28
Vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8	30
Naturbeskyttelseslovens § 3	31
Natura 2000 (Habitat- og Fuglebeskyttelsesområder)	33
Bilag IV-arter i Habitatdirektivet og fredede arter	35
Vurdering om VVM-screening	37
Sammenfatning	38
Klagevejledning	40
Bilag 1, Tabel over udløb, udledningsmængder mm., vedhæftet	
Bilag 2, Kort over udløb og oplande, vedhæftet	
Bilag 3, Ansøgning, inkl. rettelsesblad, vedhæftet	
Bilag 4, WEST-notat, vedhæftet	

Afgørelse og vilkår

I henhold til § 28, stk. 1 i miljøbeskyttelsesloven¹ meddeler Odense Kommune herved tilladelse til udledning af tag- og overfladevand samt opspædet spildevand fra nedenstående udløb til Odense Å på nedenstående vilkår.

Udledningstilladelsen omfatter udelukkende fortsat udledning fra eksisterende regnbetingede udledninger fra nedenstående liste til Odense Å på strækningen mellem tilløb fra Hedebackken og opstemningen ved Ejby Mølle. De omfattede udløbspunkter ses på kort og skema på figur 1 hhv. tabel 1, s. 11-13 samt tabel med supplerende oplysninger i bilag 1 og kort med udløb og oplande i bilag 2.

Udløbspunkter

Opspædet spildevand:

- A37F033 via udløbsnr. A37U02R
- A37F04B via udløbsnr. A37U06F
- F50F42Y via udløbsnr. F50U01F
- A71F18Y via udløbsnr. A71U03F
- F43F41Y via udløbsnr. F43U01F + F43U02F
- A50F17Y via udløbsnr. A50U01F
- A31F05B via udløbsnr. A31U05F
- A31F06Y via udløbsnr. A31U01F
- A30F05Y via udløbsnr. A30U01F
- A40F16Y via udløbsnr. A40U01F
- F40F362 via udløbsnr. A40U02R
- A11F80Y via udløbsnr. A11U01F
- A11F905 via udløbsnr. A11U01F
- F40F38Y via udløbsnr. F40U01F + F40U02F
- F40F37Y via udløbsnr. F40U04F
- F40F40Y via udløbsnr. F40U10F
- F40F35Y via udløbsnr. F40U11F + F40U12F
- F10F28Y via udløbsnr. F10U04F
- F10F27Y via udløbsnr. F10U03F
- A20F04Y via udløbsnr. A20U03F
- A20F03Y via udløbsnr. A20U02F
- D10F26Y via udløbsnr. D10U01F

Separat regnvand via udløb:

- F52U03R
- F50U01F
- A71U03F
- A42U01R
- A42U02R

Udløbskoordinater fremgår af bilag 1.

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024 (med senere ændringer)

Generelle vilkår

1. Udledningstilladelsen omfatter udelukkende eksisterende regnbetingede udledninger, fra udløbene på ovenstående liste, til Odense Å.
2. Anlæg, overløb og udledningspunkter skal være i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet. Der må ikke foretages ændringer i oplande og afløbssystemer, der øger de udledte vand- og stofmængder eller de maksimale udløbsflow fra de enkelte udløb. Hvis der er ønske om ændringer i afløbssystem, tilsluttet opland, udløbsmængder eller lignende, skal Odense Kommune forinden kontaktes. Odense Kommune afgør om en ændring kræver fornyet tilladelse².

Indretning og drift

3. Udledningerne må ikke give anledning til slam-/sandaflejringer, flydestoffer og olie i synligt omfang eller uæstetiske forhold i de modtagende vandområder.

Hvis der konstateres uæstetiske forhold, aflejring af slam/sand mv. fra udløbene, skal der iværksættes tiltag mod dette.

4. Udledningerne må ikke medføre erosion omkring udledningspunktet eller give anledning til oversvømmelse af de omkringliggende arealer.

Hvis der sker erosion eller oversvømmelse grundet en udledning, skal der etableres tiltag for at sikre imod dette, fx forsinkelse før udledning, erosionssikring med en stensætning eller lignende. Tiltag skal aftales med Odense Kommunes spildevands- samt vandløbsmedarbejdere.

5. VandCenter Syd skal snarest muligt og senest 31. december 2026 fremsende opdaterede beskrivelser til Odense Kommune af bassinstørrelser, renseforanstaltninger (fx riste, skumbræt, dykkede udløb, sandfang, olieudskillere mm.), evt. vandbremse/anden drosling samt højvandslukker/kontraklapper. Form og detaljeringsgrad skal aftales med Odense Kommune.
6. VandCenter Syd skal senest 1. april 2026 fremsende opdaterede beskrivelser og typeangivelser af eventuelle loggere og målere, samt eventuelle planer for udskiftning eller etablering af yderligere målere på overløb.

På overløb, som i gennemsnit aflaster mere end 10.000 m³ årligt, og som ikke har fast måler, skal der inden 2030 etableres fast måling, hvis det er teknisk muligt. Målertype/-præcision skal drøftes og aftales med Odense Kommune. For overløb, der allerede har fast måler, skal måling bevares og ved udskiftning, skal der etableres måling med mindst samme præcision og funktion.

² Jf. § 68 i spildevandsbekendtgørelsen, Bekendtgørelse om spildevandsplanen og spildevands-tilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, BEK nr. 1466 af 27. november 2025

Data fra loggere/målere på overløb skal gemmes i mindst 5 år og på forespørgsel kunne fremsendes til Odense Kommune og tilsynsmyndigheden.

7. VandCenter Syd skal indtænke eventuelle muligheder for reduceret udledning, forbedret rensning og forsinkelse af eksisterende udledninger, når/hvis der kan opnås synergieffekter i forbindelse med det fremtidige arbejde med fx klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse. Dette især med henblik på at reducere stofudledning, herunder udledning af organisk stof, samt nedsætte overløbsfrekvensen for overløb.

For udløb omfattet af denne tilladelse gælder det især følgende udløb: Overløbene F50F42Y, F43F41Y, A50F17Y, A31F06Y, A30F05Y, A40F16Y, A11F905 + A11F80Y, F10F28Y, A20F04Y og D10F26Y og de separate regnvandsudløb F50U03R og F50U01F.

Forslag til tiltag skal drøftes med og godkendes af Odense Kommune.

8. Bygværker, bassiner samt udløb og omkringliggende areal/vandområde skal tilses løbende og mindst 1 gang årligt. Anlæggene skal renses og vedligeholdes efter behov, så de til enhver tid er funktionsdygtige. Der skal sikres uhindret adgang til anlæg af hensyn til drift og tilsyn, og vedligehold og oprensning skal ske på en sådan måde, at der ikke sker udledning af slam, ristestof el.lign.

Ved behov for afledning af vand i forbindelse med tømning af regnvandsbassiner ved vedligehold og oprensning, skal sted og metode for afledningen, herunder afløbsflow og eventuelle renseforanstaltninger, aftales nærmere med Odense Kommunes spildevands- samt vandløbsmedarbejdere forud for udførelsen.

9. I forbindelse med oprensning af regnvandsbassiner skal behov og muligheder for at indarbejde forbedring af bassiner og rensefunktioner overvejes, og eventuelle muligheder skal drøftes med Odense Kommune.
10. Der skal føres journal over eftersyn på bygværker, bassiner, udskillere og udløb. VandCenter Syd skal efter forespørgsel fra Odense Kommune eller tilsynsmyndigheden kunne fremvise følgende:
 - i) Dato for tilsyn
 - ii) Anlæggets tilstand
 - iii) Dato for oprensning
 - iv) Dato for tilsyn med udløbspunktet, tilstand i vandområde, synlige tegn på udledningen (farve, evt. ristestof el.lign.), tegn på erosion mm.
 - v) Dato for eftersyn på loggere/målere inkl. tjek af strømforsyning
 - vi) Evt. kommentarer eller oplysning om konkrete tiltag

Driftsforstyrrelser og beredskab

11. Der skal være en vagtordning, som sikrer, at der ved driftsuheld og lignende, straks igangsættes foranstaltninger for at beskytte de modtagende vandområder.
12. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan, som beskriver hvordan VandCenter Syd sikrer, at vandområdet forurenes mindst muligt ved driftsuheld og lignende.

Planen skal indeholde følgende:

- i) En beskrivelse af hvordan forskellige typer uheld håndteres.
- ii) Hvem der er ansvarlig for håndteringen
- iii) Hvem der er ansvarlig for alarmering og underretning til Alarm 112, tilsynsmyndigheden og Odense Kommune, jf. vilkår 14.
- iv) Hvem der afrapporterer, hvordan der afrapporteres, og hvem der ansvarlig for evt. opfølgning, fx forebyggende tiltag jf. vilkår 14.

Beredskabsplanen skal på forespørgsel kunne fremvises til Odense Kommune og tilsynsmyndigheden.

13. Der skal være mulighed for afspærring for udløb/overløb med fx spjæld, isætning af ballon eller lignende, så et akut uheld eller spild kan stoppes og opsamles/opsuges, inden det når frem til vandområdet. Uheld og spild omfatter ikke alm. overløb via bygværker, som er en sikkerhedsventil på kloaksystemet.
14. Akutte problemer såsom driftsproblemer, funktionsfejl, uheld eller spild, som kan medføre fare for øget belastning af omgivelser eller vandområder (ud over den almindelige overløbsfunktion) skal snarest muligt indberettes til tilsynsmyndigheden og Odense Kommune. Indberetningen skal som minimum oplyse følgende:
 - i) Tidspunkt og varighed for hændelsen
 - ii) Hvad der er sket, herunder lokalitet og recipient
 - iii) Beregnet/anslået udledningsmængde samt -type (fx "spildevand")
 - iv) Observationer af påvirkninger i recipienten (fx lugt, farve, aflejringer) samt vurdering af påvirkningen af recipient og evt. renseanlæg
 - v) Årsag til hændelsen samt oplysning om eventuelle alarmer og gentagelse af tidligere hændelse
 - vi) Iværksatte afværgeforanstaltninger samt forebyggende tiltag

Ved alvorlige uheld/udledninger skal beredskabet/Alarm 112 straks kontaktes.

Indberetning til PULS

15. VandCenter Syd skal indberette data om udløb, oplande mm. til PULS eller fremsende de nødvendige oplysninger til Odense Kommune jf. spildevandsbekendtgørelsens § 61³ og eventuelle anmodninger fra Miljøstyrelsen eller Odense Kommune herom. Fremgangsmåde mv. skal aftales nærmere med Odense Kommune.

Øvrige bemærkninger

Det bemærkes, at hvis et spildevandsanlæg ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt, herunder ikke opfylder eller tilgodeser de krav, der er fastsat i denne tilladelse, kan tilsynsmyndigheden påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring eller fornyelse af anlægget. Tilsynsmyndigheden kan endvidere ændre vilkår fastsat i en tilladelse efter § 28, hvis de tidligere fastsatte vilkår må anses for utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige jf. miljøbeskyttelseslovens § 30. Tilsynsmyndigheden for VandCenter Syds regnbetingede udledninger er enten Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) eller Miljøstyrelsen. På tidspunktet for udarbejdelse af denne tilladelse, ligger tilsynet administrativt hos Miljøstyrelsen, jf. miljøbeskyttelseslovens § 66, mens det fysiske tilsyn udføres for Miljøstyrelsen af SGAV.

Denne tilladelse omfatter udelukkende eksisterende regnbetingede udledninger, hvor udledningstilladelsen er udløbet. Tilladelsen omfatter ingen konkrete anlægsarbejder, og derfor er der ikke stillet anlægsvilkår mm. Projekter, der evt. skal gennemføres senere, som følge af krav i tilladelsen, skal myndighedsbehandles særskilt og er ikke omfattet af denne tilladelse.

Håndtering af sediment og andet materiale fra oprensning og vedligeholdelse af bassiner og øvrige anlæg skal ske i henhold til gældende regler herfor, herunder skal bortskaffelse af affald ske til godkendt modtager.

I nogen tilfælde er åbne regnvandsbassiner beskyttet af § 3 i naturbeskyttelsesloven⁴. For disse skal der inden oprensning ansøges hos Odense Kommune om en dispensation fra § 3.

³ Bekendtgørelse om spildevandsplanen og spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, BEK nr. 1466 af 27. november 2025

⁴ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 927 af 28. juni 2024 (med senere ændringer)

Baggrund og resumé

Den 3. februar 2021 udsendte den daværende miljøminister et hyrdebrev til landets kommuner, hvori det blev understreget, at alle regnbetingede udløb, skal have en gældende udledningstilladelse. Dette brev var foranlediget af, at der var mange regnbetingede udledninger, hvor tilladelsen enten var bortkommet eller udløbet.

Fyns Amt har tidligere givet en tidsbegrænset udledningstilladelse gældende for VandCenter Syds regnbetingede udløb i kloakoplandet til Ejby Mølle Renseanlæg. Tilladelsen skulle fornyes/revideres efter gennemførsel af tiltag fastsat i den tidsbegrænsede tilladelse. Tilladelsen er tidligere blevet forlænget, men er efterfølgende udløbet.

Miljøstyrelsen har d. 18. december 2021 indskærpet overfor VandCenter Syd, at udledningerne skal lovliggøres, da tilladelsen er udløbet. Foranlediget af dette har VandCenter Syd ansøgt Odense Kommune om fornyede udledningstilladelser den 17. oktober 2022.

Odense Kommune og VandCenter Syd har været i dialog med Miljøstyrelsen/Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, om processen med ansøgning og lovliggørelsen af de regnbetingede udledninger.

Ansøgningerne fra VandCenter Syd er delt op i 7 puljer efter recipient/vandløbsstrækning, hvor hver ansøgning omfatter de relevante regnbetingede udløb til de konkrete afgrænsede vandløbsstrækninger (strækningerne kan ses i bilag 3, ansøgningens figur 1).

Der er efterfølgende modtaget supplerende oplysninger, og der har været løbende dialog mellem Odense Kommune og VandCenter Syd.

Denne tilladelse omfatter udløb i "Ansøgning om udledningstilladelse for regnbetingede udløb til Odense Å, Centrum", dvs. ældre eksisterende regnbetingede udløb til Odense Å, på strækningen mellem tilløb fra Hedebackken og opstemningen ved Ejby Mølle. Som en del af ansøgningen er der indsendt recipientvurdering, robusthedsanalyse og Natura 2000-væsentlighedsvurdering udarbejdet af rådgiver samt et baggrundsnotat om den anvendte beregningsmodel WEST. Selve ansøgningen, inkl. rettelsesblad med supplerende oplysninger og rettelser samt bilaget om WEST-modellen er vedlagt som bilag til denne tilladelse. Oversigt over materiale, der ligger til grund for afgørelsen ses afsnittet "Ansøgningsmateriale mm."

Det bemærkes, at der er offentliggjort og vedtaget en ny Vandområdeplan 2021-2027 efter ansøgningsmaterialet er udarbejdet. Der er ikke sket ændringer i indsatskravene over for overløb i Odense Å i forhold til det, der er beskrevet i ansøgningsmaterialet. Den gældende vandområdeplan er beskrevet i denne tilladelse under kommunens bemærkninger og vurderinger.

Liste samt kort over de konkrete udløb, der er omfattet af tilladelsen, fremgår af afgørelsesafsnittet, afsnittet "Beskrivelse af det ansøgte"/"Oplande og udløb". Tabel med uddybende oplysninger om udløbene ses i bilag 1, og kort over udløb med alle oplande ses i bilag 2.

Andre oplande/udløb med udledning til samme strækning af Odense Å, som har en gældende tilladelse eller en anden ejer, er omtalt i ansøgningen for at have overblik over udledningerne, men er ikke omfattet af ansøgningen eller denne tilladelse. Dette kan i øvrigt omfatte enkelte deloplande, hvor spildevandet fra oplandet afledes til et andet renseanlæg end Ejby Mølle, mens regnvandet udledes via et regnbetinget udløb, som er beskrevet i denne tilladelse.

Odense Kommune vurderer på baggrund af de modtagne oplysninger og sagsmateriale, at der kan meddeles tilladelse til fortsat udledning fra de omfattede udløb på de vilkår, som er fastsat i denne tilladelse. Begrundelse mm. for vurderingerne ses i afsnittene under "Kommunens bemærkninger og vurdering".

Det bemærkes, at der er ikke tale om tilladelse til ny eller øget udledning. Der er derimod tale om tilladelse til fortsat udledning fra udløb, som tidligere har haft en tidsbegrænset tilladelse, der skulle fornyes/revideres, men ikke ophøre. Denne tilladelse tager således udgangspunkt i følgende:

- I. der er tale om eksisterende udledninger
- II. som frem til 1. juli 2012 havde en gældende tilladelse, der skulle fornyes
- III. samt at udledningerne i sin tid er etableret i overensstemmelse med daværende lovgivning, regler og praksis.

For de konkrete udløb, som er omfattet af denne tilladelse, erstatter denne tilladelse den tidligere meddelte, og udløbne, "Udledningstilladelse for de regnbetingede udløb i kloakoplandet til Ejby Mølle Renseanlæg" af 24. februar 2005 og efterfølgende forlængelser heraf.

VandCenter Syd har haft udkast til udledningstilladelsen til kommentering. Tilbage melding er modtaget d. 18. december 2025. Vandcentret havde ingen bemærkninger til udkastet.

Beskrivelse af det ansøgte

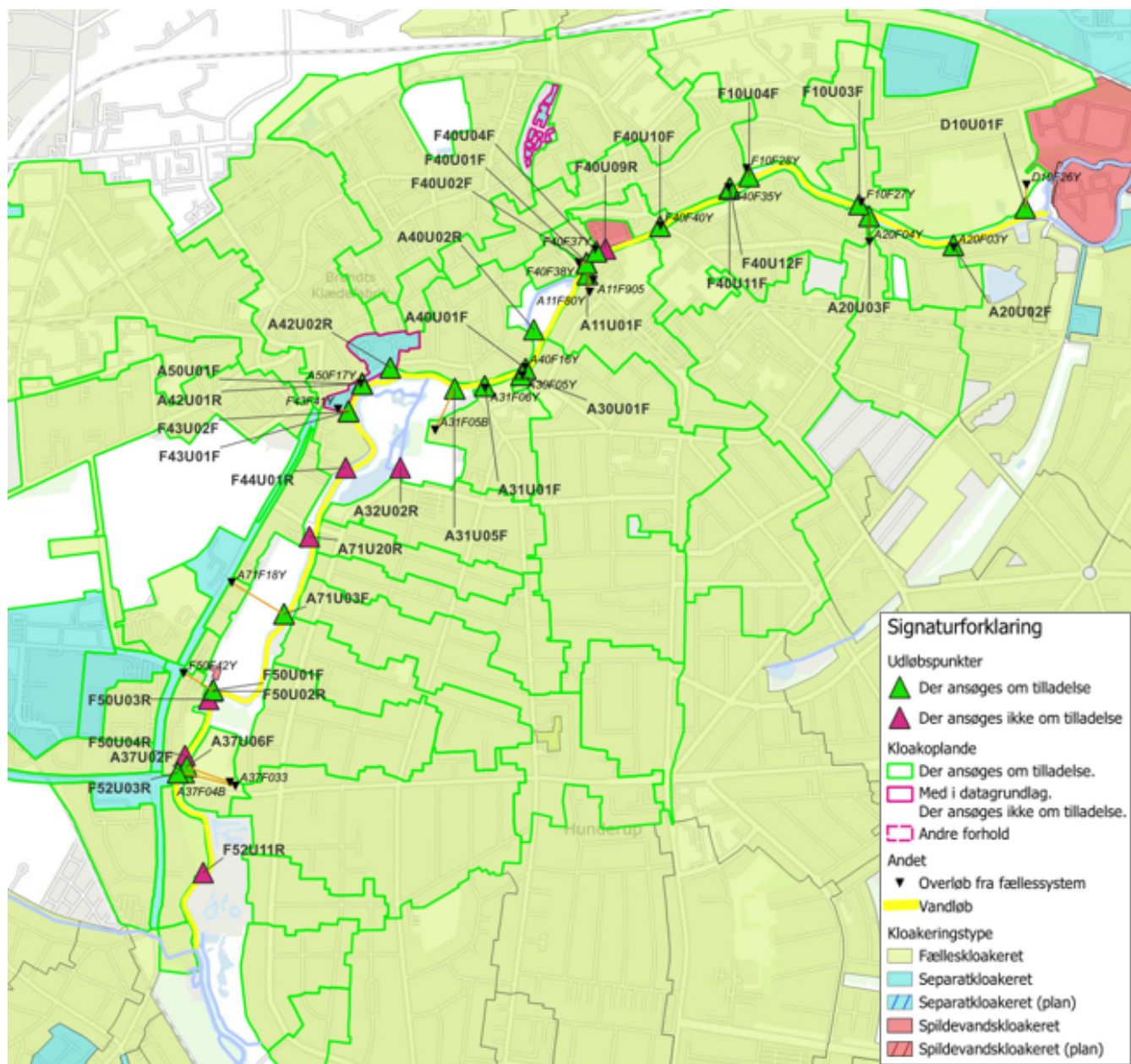
Ansøgningsmateriale mm.

Odense Kommune har behandlet sagen på baggrund af følgende:

- Ansøgning om udledningstilladelse for regnbetingede udløb til Odense Å, Centrum, VandCenter Syd, VCS Dok. Nr. 1266050, modtaget 17. oktober 2022
- Odense Å – Centrum – Robusthedsanalyse – E (bilag 4.2 til ansøgningen), Notat, Rambøll med tilhørende bilag, Oktober 2022
- Recipientvurdering Odense Å Regnbetingede Udledninger, Vurdering af betydning af regnbetingede udledninger til Odense Å (bilag 4.3 til ansøgningen), Rapport, Rambøll, Oktober 2022
- West simulering – Baggrundsnotat (bilag 4.4 til ansøgningen), VandCenter Syd, VCS Dok. Nr. 1259158, 31. maj 2022
- Regnbetingede udløb, Ejby Mølle Renseanlæg, Natura 2000 – væsentlighedsvurdering, Rapport, Rambøll, d. 12. oktober 2022
- Screening af bassiner, VandCenter Syd, Ingeniørfirma Thomas Aabling Vandmiljø, 29. august 2017
- Oversigt over målere på overløb, VandCenter Syd, modtaget 5. februar 2025
- Supplerende materiale og dialog, herunder rettelsesblad til ansøgningen modtaget 18. december 2025

Oplande og udløb

Udløb omfattet af denne tilladelse ses på nedenstående oversigtskort og tabel samt tabel med supplerende oplysninger i bilag 1. Større kortudsnit med alle oplande ses i bilag 2. De omfattede oplande og udløb er markeret med grøn kant/farve, mens oplande/udløb markeret med pink ikke er omfattet af tilladelsen, men indgår i ansøgningens datagrundlag/beregninger af hensyn til overblikket og vurdering af udledningernes påvirkning. De udløb, der ikke er omfattet, har en anden ejer eller særskilt tilladelse.

Figur 1. Kortudsnit fra supplerende ansøgningsmateriale. Trekanten er udledningspunkter (grønne udløb er omfattet af ansøgningen/tilladelsen, pink udløb har særskilt tilladelse eller anden ejer og er ikke omfattet). Oplande er omkranset af fed linje (oplande med grøn linje er omfattet af ansøgningen/tilladelsen, oplande med pink linje er ikke omfattet). (I bilag 2 ses oversigtskort, der omfatter alle oplande, samt detailkort, hvor alle overløbspunkter fremgår).

Tabel 1. Tabellen indeholder oplysninger fra ansøgningsmaterialet: Hovedtal for udløb og stofmængder til Odense Å på strækningen "Odense Å - Centrum". Tallene stammer fra WEST-simulering (modelberegning). (Pink: Ikke omfattet af ansøgningen og tilladelsen pga. anden ejer el. særskilt gældende tilladelse.).

For overløb: Der er både angivet nr. for udløbspunkt og overløbspunkt, hvor sidstnævnte står med kursiv i tabellen, og er det nr., der anvendes i PULS. OS/OV er overløb med hhv. uden sparebassin, og OF er overløb med forsinkelse af det vand, der udledes til recipient. SF/SE er regnvandsudløb med hhv. uden forsinkelse. I bilag 1 ses en udvidet udgave af tabellen med udløbskoordinater og supplerende bemærkninger om bassiner mv.

Udløbs-punkt/nr.	Type	Oplands-areal [ha]	Bef. areal [ha]	Bassin/rensning*	Maks. Udløbs-flow 2021 [l/s] **	Overløbs-hyppighed [n/år] ***	Udløbs-mængde [m3/år]	Organisk stof [kg COD/år]	N [kg/år]	P [kg/år]	Bemærkninger
A37U02F - A37F033	OV	1,3	0,3	Nej / nej	0	0	0	0	0	0	Overløb vil potentielt afvande til bassin A37F04B. A37U02F er kaldt A37U02R i noget af ansøgningsmaterialet.
A37U06F - A37F04B	OS	57,0	16,0	Ja / nej	227	2	2.900	110	6,3	1,3	
F52U11R	SE	0,6	0,2	Nej / nej	1.000	--	193.400	7.074	313,3	80,9	Anden ejer
F52U03R	SF	20,3	12,5	Ja / nej		--					Særskilt udledningstilladelse til nyere delopland (ikke medregnet i oplandsstørrelsen). Denne tilladelse omfatter udledning fra det resterende opland.
F50U04R	SE	1,2	0,6	Nej / nej		--					Anden ejer
F50U03R	SE	0,1	0,1	Nej / nej		--					Anden ejer
F50U02R	SE	--	--	Nej / nej		--					Anden ejer
F50U01F	SE	26,0	16,9	Nej / nej		--					Fælles udløbsrør med F50F42Y.
F50U01F - F50F42Y	OV	7,8	5,0	Nej / nej	175	19	3.200	214	12,3	2,5	Fælles udløbsrør med regnvandsudløb F50U01F.
A71U03F - A71F18Y	OV	3,0	2,2	Nej / nej	0	5	400	17	1,0	0,2	Fælles udløbsrør med regnvandsudløb A70U03F.
A71U03F	SE	3,7	2,3	Nej / nej	80	--	17.300	631	28,0	7,2	Fælles udløbsrør med A71F18Y.
A71U20R	SE	--	--	Nej / nej		--					Anden ejer
F44U01R	SE	0,1	0,1	Nej / nej		--					Særskilt tilladelse
A32U02R	SE	0,5	0,3	Nej / nej		--					Anden ejer
F43U01F + F43U02F - F43F41Y	OV	63,5	50,6	Nej / nej	800	24	25.800	1.393	69,3	15,7	Udledes via 2 udløbsrør.
A50U01F - A50F17Y	OV	43,5	26,6	Nej / nej	524	21	12.000	1.324	65,2	14,6	
A42U01R	SE	--	--	Nej / nej	0	--	--	--	--	--	Ingen udledning
A42U02R	SE	--	--	Nej / nej	0	--	--	--	--	--	Intet opland koblet på
A31U05F - A31F05B	OS	92,7	30,7	Ja / nej	0	3	7.900	347	19,8	4,0	
A31U01F - A31F06Y	OV	7,2	4,4	Nej / nej	250	21	12.200	2.042	96,3	22,1	
A30U01F - A30F05Y	OV	36,5	17,1	Nej / nej	360	21	15.200	1.635	84,2	18,1	

Udløbspunkt/nr.	Type	Oplandsareal [ha]	Bef. areal [ha]	Bassin/rensning*	Maks. Udløbsflow 2021 [l/s] **	Overløbshyppighed [n/år] ***	Udløbsmængde [m3/år]	Organisk stof [kg COD/år]	N [kg/år]	P [kg/år]	Bemærkninger
A40U01F - A40F16Y	OV	9,2	7,0	Nej / nej	75	17	4.200	1.288	57,8	13,7	
A40U02R	SF	6,8	5,7	Ja / nej	20	--	34.900	417	25,9	5,5	Særskilt udledningstilladelse. Fælles udløbspunkt med F40F3362.
A40U02R - F40F362	OF	0,2	0,2	Ja / nej	--	2	<100	--	--	--	Fælles udløbspunkt med regnvandsudløb A40U02R.
A11U01F - A11F80Y	OV	19,2	11,4	Nej / nej	0	11	3.500	4.629	141,7	46,5	Overløbene har fælles udløbsledning. Data for udledninger er slået sammen.
A11U01F - A11F905	OV										
F40U01F + F40U02F - F40F38Y	OV	3,3	2,4	Nej / nej	100	9	3.000	96	5,9	1,1	Udledes via 2 udløbsrør. Der er niveaumåler på overløbet.
F40U04F - F40F37Y	OV	1,1	0,8	Nej / nej	0	0	0	0	0,0	0,0	
F40U09R	SE	1,0	0,5	Nej / nej	5	--	3.500	39	2,4	0,5	Anden ejer
F40U10F - F40F40Y	OV	23,6	9,1	Nej / nej	50	8	800	39	2,6	0,5	
F40U11F + F40U12F - F40F35Y	OS	69,9	53,4	Ja/ nej	0	9	10.800	1.800	85,7	19,5	Udledes via 2 udløbsrør.
F10U04F - F10F28Y	OV	41,7	25,1	Nej / nej	800	48	42.000	1.807	97,4	21,0	
F10U03F - F10F27Y	OV	3,1	0,9	Nej / nej	0	3	200	6	0,3	0,1	
A20U03F - A20F04Y	OV	54,9	29,8	Nej / nej	800	44	41.800	2.192	138,6	26,0	
A20U02F - A20F03Y	OV	1,8	0,5	Nej / nej	0	0	0	0	0,0	0,0	
D10U01F - D10F26Y	OV	29,6	13,6	Nej / nej	600	38	18.300	708	34,1	8,1	

* "nej" under "rensning" angiver alene, at der ved beregning i modellen ikke er indregnet rensegrad for eventuelle bassiner eller andre renseforanstaltninger. I bilag 1 ses oplysning om eventuelle renseforanstaltninger.

** det beregnede udløbsflow ved den specifikke regnhændelse i 2021, som havde den højeste intensitet over 60 min. og som går igen på de regnmålere, der ligger til grund for de beregnede udledninger i denne og de andre 6 ansøgninger, som er modtaget samtidigt.

*** en overløbs-hændelse er i beregningerne defineret som 1 hændelse, fra det øjeblik vandstanden er kommet over overløbskanten og indtil 24 timer efter. Hvis overløbet starter igen inden for de 24 timer, forlænges samme hændelse, indtil der ikke har været overløb i 24 timer.

Oplands-/udløbstyper og antal udløb

Oplandet til de regnbetingede udledninger, som er omfattet af denne tilladelse, er overvejende villakvarter med industri i den nordlige og vestlige del af oplandet.

Der ansøges om udledning for et samlet kloakopland på:

- 570,1 ha. fælleskloak (307,1 ha. befæstet)
- 51,0 ha. separatkloakeret (32,2 ha. befæstet)

Udledningen sker via 27 udløbsrør til Odense Å og omfatter udledning fra:

- 22 overløb fra fælleskloak fordelt på 24 udløbsrør (3 overløb har hver to udløbsledninger, og 2 overløb har fælles udløbsledning).
- 5 separate regnvandsudløb fordelt på 5 udløbsrør.

Fra 3 af de 27 udløbsrør er der udledning af både overløbsvand og separat regnvand. Det ene af disse regnvandsudløb er ikke omfattet af ansøgningen, da der er eksisterende udledningstilladelse hertil. Den eksisterende tilladelse omfatter ikke overløbet, som derfor er medtaget her. Se evt. beskrivelse i bilag 1.

Beregnete udledninger mm.

De udledte vand- og stofmængder samt maksimalt udløbsflow 2021 er beregnet med WEST-modellen og fremgår af ansøgningen, tabellen ovenover samt tabel med supplerende oplysninger om rensning mm. i bilag 1 (se senere afsnit for mere om WEST-modellen). Nogen af de separate udløb er grupperet i beregningsmodellen, og derfor er der oplyst en samlet udledning for disse. Grupperingen er sket efter karakteristika i form af geografisk placering og evt. bassin/rensning. Dette er gjort for at tidsoptimere modelberegningen, som tager i omegnen af 2-3 dage. Der vil kunne udregnes et estimat på udledning fra de enkelte udløb ved en forholdstalsberegning ud fra det befæstede areal. Det bemærkes, at det oplyste areal er det befæstede areal og ikke det reducerede areal. Det reducerede areal for hvert opland er vurderet individuelt i modellen og er som udgangspunkt aldrig større end det befæstede.

Som angivet i ansøgningen er maksimalt udløbsflow oplyst som maks. udløbsflow i 2021 (l/s), nærmere specificeret som det beregnede udløbsflow ved den specifikke regnhændelse i 2021, som havde den højeste intensitet over 60 min. og som går igen på de regnmålere, der ligger til grund for de beregnede udledninger⁵. For oplandene omfattet af denne tilladelse anvendes SVK-regnmåler⁶ nr. 5419, som ligger i området, og for denne måler vurderes regnhændelserne jf. ansøgningen have en gentagelsesperiode på 0,5-1 år. Der er således ikke nødvendigvis tale om kapaciteten for det maksimale udløbsflow, som potentielt vil kunne forekomme fra de fysiske systemer/udløb ved større/ekstreme regnhændelser.

⁵ Det er samme regnhændelse (20. juni 2021), der ligger til grund for alle 7 modtagne ansøgninger, dvs. de samtidige ansøgninger for 7 forskellige vandløbsstrækninger/puljer af regnbetingede udløb til Odense Å og tilløb hertil, som behandles i 7 særskilte tilladelser

⁶ SVK-regnmålere er målere, der indgår i Spildevandskomiteens landsdækkende regnmålersystem

Overløbshyppighed og de årlige udledninger i tabellerne er beregnet med WEST-modellen ved brug af en 12 års regnserie fra SVK-regnmålere for perioden start januar 2010 til januar 2022. Afstrømningen er bestemt med en model, der indregner initialtab, befæstelsesgrad og hydrologisk reduktionsfaktor.

De oplyste værdier er således et udtryk for de gennemsnitlige årlige udledninger samt overløbshyppigheder for overløb fra de eksisterende oplande med den nuværende indretning af afløbssystemet baseret på nedbøren i perioden 2010-2021 (begge år inkl.). Der er tale om konservative beregninger, hvor der som udgangspunkt ikke er indregnet rensegrader på ældre bassiner. Der er ikke indregnet rensegrader for regnvands-/sparebassiner eller finrist på overløb omfattet af denne tilladelse.

Ved beregning af overløbshyppigheden er en overløbshændelse defineret som 1 hændelse, fra det øjeblik vandstanden er kommet over overløbskanten til 24 timer efter. Hvis overløbet starter igen inden for de 24 timer, forlænges samme hændelse, indtil der ikke har været overløb i 24 timer.

WEST-modellen er nærmere beskrevet i vedlagte "WEST simulering – Baggrundsnotat" (bilag til ansøgningen), ligesom vedlagte ansøgning også indeholder yderligere om beregningerne, herunder antaget rensegrad i modelberegningen for bassiner på de omfattede udløb (i dette tilfælde 0 % af suspenderet stof, svarende til at der ikke er indregnet rensning).

Odense Kommune gør opmærksom på, at tallene i tabellen for årlige udledninger og overløbshyppigheder ikke skal betragtes som præcise tal for de maksimale udledninger, som der gives tilladelse til. Det skyldes, at de regnbetingede udledninger varierer med nedbørsmængder og -mønstre i de enkelte år, og dermed kan man ikke på forhånd forudse, hvordan regnen falder og påvirker afløbssystemerne.

Som anført i vilkår 2 må der dog ikke foretages ændringer i oplande og afløbssystemer, som kan medføre øget udledning af vand- og stofmængder eller øget udløbsflow. Sammen med kort og øvrige oplysninger om det ansøgte, repræsenterer tallene i tabellen forudsætningerne for tilladelsen og kan anvendes vejledende til at vurdere, om forudsætningerne for denne tilladelse er overholdt.

Der gøres i øvrigt opmærksom på, at udledningsmængderne i ovenstående tabel er beregnet på en anden måde end de tal, der er indberettet i PULS. Bl.a. er der i PULS hidtil anvendt faste stofkoncentrationer, som er ganget på de beregnede udledningsmængder, hvor stofmængderne i tabellen er beregnet ved en mere detaljeret og kompleks metode, som beskrevet i det vedlagte notat om WEST-modellen.

Forsinkelse, renseforanstaltninger og målere på overløb

Oplysninger om renseforanstaltninger fra ansøgningsmateriale mm., samt oplysning om målere på overløb, er overordnet opsummeret under de enkelte udløb i vedlagte bilag 1 og er desuden beskrevet nedenfor.

Som det fremgår af bilag 1, har tre af overløbene (A37F04B, A31F05B og F40F35Y) sparebassiner, der tømmes til renseanlæg, når der igen er plads i afløbssystemet. A37F04B og A31F05B har desuden rist med automatisk rensfunktion.

A37F04B er et sparebassin på ca. 1.200 m³, og A31F05B er et sparebassin på ca. 3.200 m³. Overløb F40F35Y har sparebassin (nr. F40F08B) på ca. 3.040 m³. Overløb F40F362 udledes via regnvandsbassin (nr. F40R91B) for det separate regnvandsudløb A40U02R. Dette regnvandsudløb har eksisterende særskilt udledningstilladelse, og regnvandsudledningen herfra er ikke omfattet af ansøgningen. Bassin F40R91B har ca. 1600 m³ forsinkelsesvolumen, ca. 3040 m³ vådt volumen og dykket udløb.

Der er niveaumålere på flg. 12 overløb: A37F04B, F50F42Y, F43F41Y, A31F05B, A31F06Y, A30F05Y, A40F16Y, A11F80Y, A11F905, F40F38Y, F40F35Y og D10F26Y.

Det samlede opland til det separate regnvandsudløb F52U03R omfatter et nyere delopland med våde regnvandsbassiner samt dykket udløb. Deloplandet er tilkoblet det øvrige eksisterende regnvandssystem via en vandbremse på 7 L/s. Dette delopland og bassinerne har særskilt udledningstilladelse til udledning via F52U03R og er ikke omfattet af denne tilladelse (se evt. figur 1a og 1b i bilag 2 og bilag 1). Deloplandet kan blive udvidet på sigt, da den særskilte tilladelse omfatter mulighed for separering af flere fælleskloakerede oplande. De fælleskloakerede oplande ligger i oplandet til Nordvest Renseanlæg og påvirker ikke overløb i denne tilladelse. Der er ikke bassiner for den resterende del af oplandet til F52U03R, som er omfattet af denne tilladelse, og den eksisterende udledning herfra påvirkes heller ikke af eventuelle fremtidige separeringer/udvidelser af deloplandet med særskilt tilladelse.

De øvrige udløb, der er omfattet af ansøgningen, har enten ingen forsinkelsesvolumen eller renseforanstaltninger, eller data herom er pt. mangelfulde, da det er ældre anlæg, og kravene til registrering ikke var de samme tidligere.

Bassiner, rensning mm. er også beskrevet i vedlagte ansøgning, inkl. rettelsesblad. Hertil bemærkes, at volumen for både forsinkelsesbassiner for separat regnvand og sparebassiner på overløb i ansøgningen er benævnt som forsinkelsesvolumen.

I ansøgningen er ligeledes resumé af bl.a. ansøgningens robusthedsanalyse, recipientvurdering, resultater fra WEST-modellen, Natura 2000-væsentligheds-vurdering samt forslag til tiltag mm. En del af dette er refereret eller omtalt i nedenstående afsnit sammen med kommunens bemærkninger og vurdering.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Recipientforhold

Odense Å er Fyns længste vandløb, og udspringer i Arreskov Sø og munder ud i Odense Fjord. Odense Å er et stort vandløb, der afvander et opland på ca. 625 km² (~ ca. 1/5 af Fyns areal) og har en længde på ca. 60 km. Ifølge recipientvurderingen kan vandføringen svinge mellem ca. 1 m³/s og ca. 35 m³/s. Langs Odense Å er der meget beskyttet natur, og åen er også omfattet af Natura 2000 (se senere afsnit herom). Frem til det sydvestlige Odense løber Odense Å primært gennem dyrkede arealer, naturområder og enkelte mindre landsbyer.

Odense Å er i Vandområdeplan 2021-2027⁷ målsat til god økologisk tilstand, eller godt økologisk potentiale på strækninger opstrøms opstemninger, herunder opstrøms opstemningerne ved Munke Mose og Ejby Mølle i Odense. Skalaen for den økologiske tilstand har 5 kategorier: Høj, god, moderat, ringe og dårlig. Tilsvarende er der 5 kategorier for økologisk potentiale: Maksimalt, godt, moderat, ringe og dårligt. For kvalitetselementerne nationalt specifikke stoffer og kemisk tilstand er der 2 kategorier: God økologisk tilstand/God kemisk tilstand eller Ikke-god økologisk tilstand/Ikke-god kemisk tilstand.

Odense Å er i vandområdeplanen inddelt i flere vandområder. Forløbet gennem Odense Kommune består af 6 hele vandområder, og længst mod syd er et vandområde, der strækker sig på begge sider af kommunegrænsen. Udledningerne omfattet af denne tilladelse sker til strækningen "Odense Å – Centrum", som ligger mellem st. 43.288 m (ved tilløb fra Hedebackken) og st. 47.894 m (ved stemmeværket ved Ejby Mølle). Denne strækning omfatter de to vandområder o3193 og o3194. Begge vandområder er målsat til godt økologisk potentiale. Nedenstående kort viser de to vandområder, der har hver sin farve på kortet.

De to vandområder har samlet set henholdsvis godt økologisk potentiale og moderat økologisk potentiale. Tilstanden for de enkelte kvalitetselementer jf. vandområdeplanen er flg.:

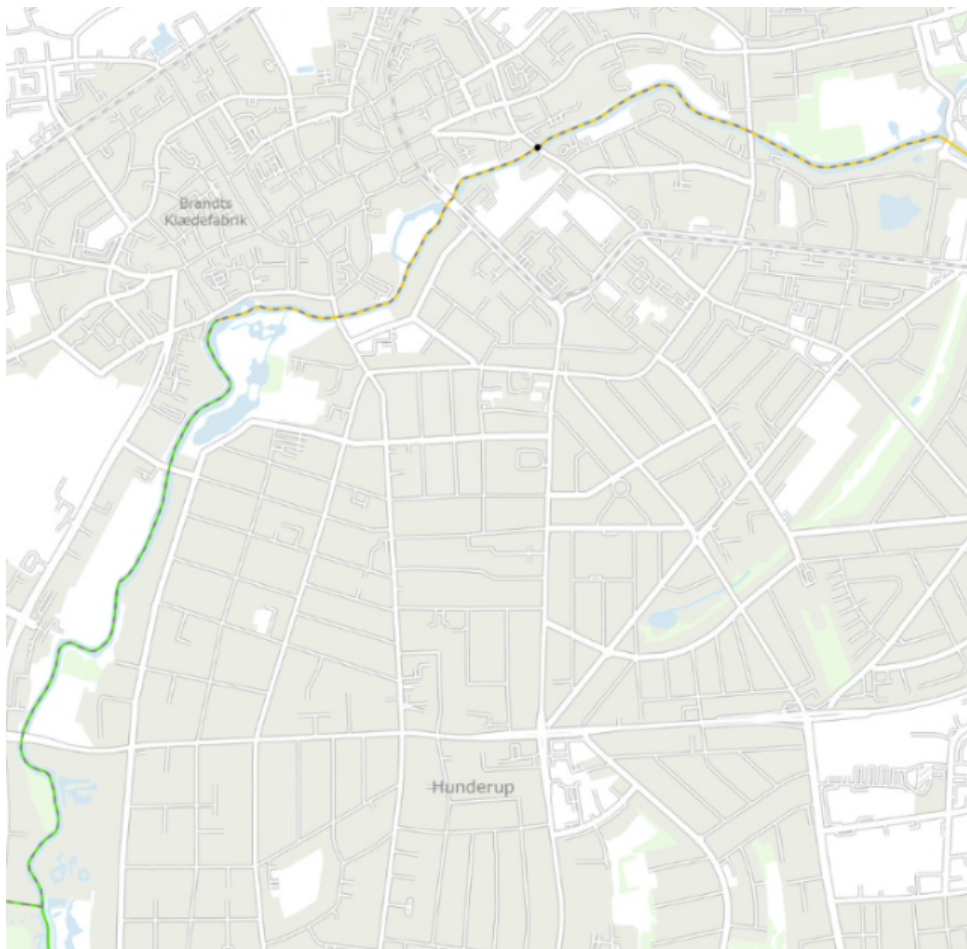
Sydligste/længst opstrøms strækning (vandområde o3193):

Kemisk tilstand:	Ukendt kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	Godt økologisk potentiale
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fyto-benthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ukendt

Nordligste/længst nedstrøms strækning (vandområde o3194):

Kemisk tilstand:	Ikke-god kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	Moderat økologisk potentiale
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fyto-benthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-godt økologisk potentiale

⁷ Vandområdeplanerne 2021-2027, Miljøministeriet, Juni 2023 med tilhørende bekendtgørelser og kort (MiljøGIS⁷)

Figur 2. Udklip fra MiljøGIS for vandområdeplaner 2021-2027⁸, som viser den samlede økologiske tilstand for Odense Å på strækningen "Odense Å - Centrum". Grøn stiplede er "godt økologisk potentiale" og gul stiplede er "moderat økologisk potentiale".

Det sydligste/længst opstrøms af de to vandområder (vandområde o3193) var i den tidligere Vandområdeplan 2015-2021 udpeget til indsatser mod overløb. Der er pt. fem overløb tilbage med udledning til strækningen, som er omfattet af denne tilladelse: Overløbene A37F033, A37F04B, F50F42Y, A71F18Y og F43F41Y.

I 2015 afsluttede VandCenter Syd et stort projekt, hvor en række overløb blev nedlagt, og der blev etableret nye større ledninger og 2 sparebassiner (før nævnte bassin A37F04B og A31F05B) nær hhv. Tietgens Allé og Munke Mose. Projektet medførte stor reduktion af overløb fra området til Odense Å. Indsatsen mod overløb i den tidligere vandområdeplan betragtes dermed som gennemført, og strækningen er ikke længere udpeget til indsats mod overløb i den gældende vandområdeplan. Det er staten (pt. Miljøministeriet og Ministeriet for Grøn Trepert), som har ansvaret for vandområdeplanerne, og dermed hvilke indsatser, der udgår og indgår i disse.

⁸ MiljøGIS: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>

Ud over ovennævnte vandplan-relaterede indsatser, har VandCenter Syd tidligere gennemført flere andre projekter, der har reduceret overløb på denne samt de opstrøms strækninger af Odense Å (tiltagene på strækningen "Odense Å – Centrum" er beskrevet i senere afsnit om Rensefunktioner mm.). Nogle af disse projekter var affødt af krav i den tidligere udledningstilladelse. Samlet set er der igennem en årrække sket en væsentlig reduktion af overløb, som har nedsat udledningen af organisk stof mm.

Kvalitetselementet smådyr (bentiske invertebrater), som måles ved bestemmelse af faunaklassen/DVFI (Dansk VandsløbsFaunaIndeks), er det kvalitetselement, der oftest anvendes som indikator for påvirkning fra spildevand eller anden tilførsel af organisk stof eller ammonium/ammoniak, som kan sænke iltindholdet i vandløbet. Forhøjede koncentrationer af ammonium/ammoniak kan desuden have en toksisk effekt på smådyr og fisk.

DVFI påvirkes dog også af andre forhold og stress-faktorer, herunder forekomst af andre forurenende stoffer og de fysiske forhold i vandløbet, der kan angives ved DFI (Dansk Fysisk Indeks). Ifølge den indsendte recipientvurdering er der identificeret en DFI-indeksværdi på 0,24 som værende kritisk for, om der overhovedet kan opnås målopfyldelse for DVFI. Inden for et relativt snævert interval stiger sandsynligheden for målopfyldelse markant, og ved en DFI-indeksværdi på 0,48 er der meget høj sandsynlighed for at opnå målet for DVFI.

Det sydligste vandområde o3193 mellem Hedebybækkens udløb og Munke Mose er i udpræget grad påvirket af opstemningen ved Munke Mose. Vandløbet er stuvningspåvirket, meget langsomt flydende og uden videre fysisk variation. Bunden består af sand og mudder. Nedstrøms Kastanievej er der tidligere bestemt et fysisk indeks på DFI 0,3.

De fysiske forhold i vandområde o3194 mellem Munke Mose og Ejby Mølle varierer. På den godt 300 m lange strækning mellem Munke Mose og Klaregade er forløbet stryg-lignende med sten og grusbund. På en målestation på denne strækning er det fysiske indeks tidligere beregnet til 0,53. Fra Klaregade og ned til Ejby Mølle er vandløbet igen i udpræget grad påvirket af opstemningen ved Ejby Mølle og er meget langsomt flydende og uden videre fysisk variation. Bunden består af sand og mudder, og det fysiske indeks er på en af strækningens målestationer tidligere bestemt til DFI 0,28-0,3.

Begge opstemninger påvirker både de fysiske forhold i vandløbet og vandringer af fisk i Odense Å, selvom der begge steder er etableret faunapassage.

I Vandområdeplan 2021-2027 er tilstanden for smådyr i de to vandområder vurderet til hhv. godt og moderat økologisk potentiale (jf. ovenstående tabeller). De nyeste målinger af smådyr⁹ (bentiske invertebrater) udført af Miljøstyrelsen eller af WSP for VandCenter Syd viser, at der i perioden 2017-2024¹⁰ med en enkelt undtagelse er målt DVFI 4 eller derover, på målestationer i Odense Å, som ligger nedstrøms et eller flere udløb i denne tilladelse. Dvs. på målestationer beliggende på strækningen "Odense Å - Centrum" samt to målestationer nedstrøms for opstemningen ved Ejby Mølle.

⁹ <https://miljoedata.miljoportal.dk/>

¹⁰ Der var ikke indberettet målinger fra 2025 på opslagsstidspunktet (d. 021025)

DVFI 4 svarer til, at miljømålet for smådyr er opfyldt i de to vandområder ned til Ejby Mølle, hvor målsætningen er godt økologisk potentiale. Den eneste undtagelse ses ved målestationen nær Kastanievej (st. 45000824), hvor der i 2019 er målt DVFI 2, mens der i 2021 og 2022 er målt DVFI 4 og DVFI 5. Det bemærkes, at denne målestation ligger i det stuvningspåvirkede og stærkt modificerede vandområde opstrøms opstemningen i Munke Mose.

I vandområdet nedstrøms opstemningen ved Ejby Mølle, og dvs. nedstrøms for strækningen "Odense Å - Centrum", er målsætningen god økologisk tilstand, og derfor er målet for faunaklassen DFVI 5 eller derover. I perioden 2017-2024 er der nogle gange målt DFVI 4 på en af de to længst opstrøms målestationer i dette vandområde (st. 45000828 og st. 45000475). De to målestationer ligger ved Ejby Mølle Renseanlæg, men opstrøms for renseanlæggets udløb, samt opstrøms hhv. nedstrøms en række regnbetingede udløb til strækningen nedstrøms opstemningen ved Ejby Mølle (disse udløb er omfattet af anden udledningstilladelse). På den længst opstrøms st. 45000828 er der målt DFVI 4 i 2017 og 2019, mens der er målt DVFI 6 i 2018 og DFVI 7 i 2023. I 2020 er der både målt DFVI 4 af WSP og DVFI 5 af Miljøstyrelsen på samme station. På st. 45000475 er der målt DFVI 4 i 2021, mens der i 2022-23 er målt DFVI 5, og i 2024 er der målt DFVI 6. Det bemærkes at de nyeste målinger svarer til målopfyldelse, og i vandområdeplanen er det også vurderet, at der er målopfyldelse for smådyr i dette nedstrøms vandområde.

Overordnet har der været en positiv udvikling i faunaklasserne på strækningerne i forhold til tidligere målinger. Målet for DVFI er opfyldt i de fleste målinger, og den beskrevne indsats på overløb til strækningen opstrøms for Munke Mose understøtter mulighederne for fortsat eller fremtidig målopfyldelse på strækningerne.

Den samlede økologiske tilstand for Odense Å i de to vandområder, der ligger nedstrøms opstemningen ved Ejby Mølle, varierer. I første nedstrøms vandområde er der moderat økologisk tilstand, og den sidste strækning inden fjorden har god økologisk tilstand. Den kemiske tilstand er henholdsvis ikke-god og ukendt.

Overordnet set er den økologiske tilstand i Odense Å ned gennem Odense Kommune forbedret i forhold til tidligere, idet faunaklassen for smådyr er forbedret og de fleste steder svarende til målopfyldelse, ligesom der ses god eller høj tilstand for fisk på de strækninger, hvor tilstanden ikke er ukendt, hvilket primært ses på strækningerne opstrøms for opstemningerne. Dette indikerer, at vandkvaliteten og de fysiske forhold overordnet er gode. Det antages, at VandCenter Syds projekter for reduktion af overløb på flere strækninger af Odense Å har haft en positiv effekt.

I Odense Å er der i Vandområdeplan 2021-2027 ikke udpeget indsatser for regnbetingede udledninger i Odense Kommune.

Odense Å løber videre ud i Odense Fjord.

Odense Fjord består af en inderfjord og en yderfjord. Den er lavvandet med en gennemsnitsdybde på ca. 2 m. Der er mange småøer i fjorden, som er et fristed for mange fuglearter mm. Oplandet til Odense Fjord udgør ca. 1/3 af Fyn.

Staten overvåger fjordens tilstand, og ved tilstandsvurderingen i forbindelse med udarbejdelsen af Vandområdeplan 2021-2027 blev det vurderet, at tilstanden var ringe økologisk tilstand i både den indre og ydre del af Odense Fjord. Den kemiske tilstand for Odense Fjord er ikke-god. For nationalt specifikke stoffer er tilstanden dog ukendt i inderfjorden og ikke-god i yderfjorden.

Den 20. december 2024 sendte den nydannede Styrelse for Grøn Areal-omlægning og Vandmiljø (SGAV) et genbesøg af Vandområdeplanerne 2021-2027 i offentlig høring. Materialet indeholder bl.a. forslag til reviderede indsatsprogrammer, bekendtgørelser mm., men omfatter ingen ændringer i indsatser overfor regnbetingede udledninger omfattet af denne tilladelse. Forslaget var i høring frem til 20. juni 2025, og de endelige planer forventes vedtaget omkring udgangen af 2025. Indtil den endelige vedtagelse er det Vandområdeplanerne 2021-2027, der fungerer som vedtaget vidensgrundlag for Odense Kommune i forhold til miljømål og tilstand i vandområderne.

Rensefunktioner mm.

Det er Odense Kommunes udgangspunkt, at VandCenter Syds regnbetingede udledninger i sin tid er blevet etableret efter gældende regler, og herunder også datidens BAT (bedste tilgængelige teknologi). BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig løbende som følge af den teknologiske udvikling og viden.

Altså er det kommunens vurdering, at anlæggene var lovlige og levede op til datidens krav ved etablering. Grunden til, at der skal gives fornyet udlednings-tilladelse, er alene, at tilladelsen fra Fyns Amt var tidsbegrænset med henblik på at vurdere behovet for yderligere tiltag efter gennemførelse af de fastlagte tiltag i amtets tilladelse.

Det er Odense Kommunes vurdering, at det ikke er proportionelt at kræve, at alle eksisterende udledninger skal modificeres til nutidige BAT-krav samtidig, da det vil være uforholdsmæssigt ressourcetungt og meget vanskeligt at gennemføre i praksis, fx pga. manglende plads til etablering/udvidelse af renseløsninger. Derimod tages der udgangspunkt i, hvorvidt de konkrete udledninger vurderes at have en påvirkning af recipienterne, som der bør sættes ind overfor. Herudfra udvælges i samarbejde mellem VandCenter Syd og Odense Kommune konkrete regnbetingede udledninger, som der laves en målrettet indsats på. Principperne er "mest miljø for pengene", samt at eventuelle behov/muligheder for forbedringer generelt også vurderes og indtænkes, når der skal ske ændringer i et område, fx i forbindelse med byudvikling.

Siden den tidligere udledningstilladelse for regnbetingede udløb i oplandet til Ejby Mølle Renseanlæg blev meddelt 24. februar 2005, har VandCenter Syd gennemført en del store projekter, som især har reduceret udledninger fra overløb.

For udløb til strækningen "Odense Å – Centrum" blev der i 2015 afsluttet et stort projekt, hvor der bl.a. blev nedlagt 10 overløb til strækningen opstrøms for opstemningen ved Munkemose og etableret 2 sparebassiner med nye udløb.

Der er tale om overløb/bassin nr. A37F04B ved Tietgens Allé og overløb/bassin nr. A31F05B ved Munke Mose.

Der er også gennemført flere projekter på de opstrøms strækninger. Herunder et stort projekt i Dalum, hvor der bl.a. blev etableret sparebassin med udløb ved Odense Zoo (omfattet af anden tilladelse). Dette projekt medførte også en stor reduktion af overløb F40F38Y, som er omfattet af denne tilladelse.

Alle projekter har medført store reduktioner i udledninger og overløbshyppighed for de berørte overløb.

I de vurderinger og analyser, som er udført og indsendt som en del af ansøgningsmaterialet, peges på nogle områder, hvor der potentielt kan igangsættes yderligere indsatser overfor de regnbetingede udledninger for at forbedre forhold i recipienterne. I ansøgningen er der således fremsat forslag til indsatser, der kan gennemføres, hvis der kan opnås synergieffekter med VandCenter Syds fremtidige arbejde i forbindelse med klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse.

Odense Kommune vurderer, at dette materiale udgør et godt udgangspunkt for at udpege og prioritere indsatser og tiltag, og materialet vil både indgå ved fastsættelse af vilkår i udledningstilladelserne, og kommunens generelle samarbejde med VandCenter Syd omkring løbende forbedringer af afløbssystemer og udledninger. Hvis kommunen vurderer, at en ny indsats er så omfattende, at der skal laves ny udledningstilladelse for enkelte regnbetingede udløb, skal VandCenter Syd ansøge om ny tilladelse. I nedenstående afsnit beskrives de indsatser, der stilles krav om i denne tilladelse.

Det fremgår af ansøgningsmateriale og dialog, at VandCenter Syds registreringer og data om detaljerne for rensefunktioner mm. i nogen tilfælde ikke er komplet.

Det skyldes, at der ikke tidligere var samme krav hertil. Det anføres også i ansøgningen, at det kan være et krav fra Odense Kommune, at vandcentret registrerer og leverer oplysninger om de tekniske funktioner inden for en rimelig tidshorisont. Det er oplyst, at komplet beskrivelse heraf kan kræve undersøgelse af de fysiske forhold i felten. Odense Kommune stiller derfor vilkår om, at der snarest muligt og inden 31. december 2026 skal fremsendes opdaterede oplysninger om dykket udløb i regnvandsbassiner, bassinvolumen, vandbremses/anden drosling, skumbræt, riste/maskestørrelse o.lign., jf. vilkår 5. Ved fastlæggelse af fristen er der taget hensyn til, at undersøgelser i felten kan være vanskelige at gennemføre i den periode af året, hvor der er meget bevoksning og blade.

Af ansøgningen fremgår, at VandCenter Syd i 2022 har igangsat et projekt med kortlægning af kritiske overløbsbygværker/-ledninger med henblik på vurdering af mulighederne for at etablere kontrasklapper for at undgå tilbagestuvning af åvand og deraf følgende øget overløb. Desuden oplyses, at der i den kommende periode generelt vil blive arbejdet med overvågning af overløb, der aflaster mere end 10.000 m³/år i gennemsnit. Bygværkerne vil som minimum blive forsynet med niveaumåler, men skønnes det nødvendigt, vil det blive udvidet med yderligere tiltag for bedre målinger, fx CFD-beregning eller flowmåler.

Der fastsættes vilkår om, at der skal fremsendes oplysning om, hvor der er etableret højvandslukker/ kontrasklapper inden 31. december 2026, jf. vilkår 5.

Der er allerede vandførings- eller niveaumåler på de fleste overløb, der i gennemsnit aflaster mere end 10.000 m³/år, samt på flere mindre overløb, men enkelte større overløb i denne tilladelse har ikke måler. Derfor fastsættes vilkår om, at overløb, der i gennemsnit aflaster mere end 10.000 m³/år, skal have etableret fast måling inden 2030, hvis det er tekniske muligt. Inden 1. april 2026 skal der indsendes opdaterede oplysninger om, hvilke konkrete overløb, der har målere/loggere med angivelse af målertype, samt planer for yderligere etablering eller udskiftning af målere. For at sikre, at måleniveauet fastholdes, omfatter vilkåret også krav om, at måling skal bevares ved overløb med fast måler, og ved evt. udskiftning skal der etableres måling med mindst samme præcision og funktion (se vilkår 6).

Det fremgår også af ansøgningsmaterialet, samt rapport med screening af bassiner fra 2017¹¹, at nogen af VandCenter Syds regnvandsbassiner trænger til oprensning. Der er dog kun ét regnvandsbassin på udløb omfattet af denne tilladelse (overløb F40F362 med udløb via bassin F40R91B), og dette bassin er så nyt, at det ikke er med i rapporten.

VandCenter Syd oplyser, at bassiner oprenses efter behov og løbende prioriteres. I forbindelse med oprensninger er der dialog mellem Odense Kommune og VandCenter Syd omkring mulige forbedringer af bassinerne, som evt. kan gennemføres samtidig med oprensningen. Der stilles i tilladelsen vilkår om, at bassiner mm. skal tilses samt renses og vedligeholdes efter behov, så de til enhver tid er funktionsdygtige, samt at behov og muligheder for at indarbejde forbedring af bassiner og rensefunktioner ifm. oprensning skal overvejes, og eventuelle muligheder skal drøftes med Odense Kommune, jf. vilkår 8 og 9.

I Odense Kommunes Spildevandsplan 2025, som er sendt i offentlig høring i august 2025, fremgår det bl.a., at Odense Kommune generelt ønsker oprensning af regnvandsbassiner intensiveret, samt at der udarbejdes en plan for oprensning af eksisterende bassiner i kommunen. Som grundlag for udarbejdelse af denne plan skal VandCenter Syd foretage en besigtigelse, gennemgang og vurdering af tilstand/oprensningsbehov for alle deres regnvandsbassiner. Dette er tænkt som en mere dybdegående screening og vurdering af hvert enkelt bassin, ud over de løbende tilsyn, der gennemføres som led i almindelig drift og vedligehold. Screeningen skal give et samlet overblik over oprensningsbehov i kommunen og bl.a. bruges til planlægning og prioritering af oprensningen.

Ovenstående tiltag omkring øget registrering af rensefunktioner, vurdering af regnvandsbassiner og muligheder for forbedring af anlæggene mv. skal både forbedre vidensniveauet og indgå i overvejelser og drøftelser om fremtidige indsatser, som fx kan indarbejdes i kommunens spildevandsplanlægning eller indgå som krav i kommende reviderede udledningstilladelser.

¹¹ Screening af bassiner, VandCenter Syd Odense og Nordfyn. Thomas Aabling Vandmiljø, 2017

Vand- og stofmængder samt tiltag

Udledningen af vand- og stofmængder samt maksimalt udløbsflow 2021 jf. tabel 1, er beregnet med WEST-modellen. De beregnede maksimale udløbsflow er desuden anvendt til beregninger i robusthedsanalysen. Udledningsmængder og overløbshyppighed i tabellen skal ikke forestås som præcise tal for maksimal tilladt udledning. Men de kan anvendes vejledende til at vurdere, om forudsætningerne for denne tilladelse er overholdt, som nærmere beskrevet i ovenstående afsnit om de ansøgte oplande og udløb. I nedenstående afsnit beskrives WEST-modellen, samt ansøgers beregninger og vurderinger af hydraulisk påvirkning og stofudledninger (robusthedsanalysen og recipientvurderingen). Afslutningsvis følger kommunens vurderinger og krav om indsatser.

WEST modellen / stofpåvirkning

VandCenter Syd har til vurdering af stofudledningerne i ansøgningsmaterialet bl.a. benyttet WEST, som er en beregningsmodel udviklet af DHI. Modellen inddrager hele afløbssystemet, renseanlæg og vandløb i én beregningsgang og kan dermed benyttes til at vurdere den samlede recipientpåvirkning fra udledningen af organisk stof og ammonium/ammoniak via det nuværende afløbssystem. Tilsvarende kan der laves en beregning/simulering af påvirkningen efter gennemførelse af forskellige tiltag i oplandet, fx etablering af regnvands- eller sparebassiner. Modellen beregner stofomsætning i vandløbet og simulerer en tidsserie for vandkvaliteten i vandløbet under de forskellige regnhændelser som forekommer i den anvendte regnserie. Dvs. der fås et billede af de varierende ilt- og ammonium/ammoniak-koncentrationer, som jf. beregningerne vil forekomme i vandløbene hen over året, afhængig af udledningerne fra renseanlæg og regnbetingede udløb på det pågældende tidspunkt.

Resultaterne sammenholdes med et sæt kvalitetskriterier for ilt og ammoniak i vandløb, der er målrettet til vurdering af regnbetingede udledninger, som kan give anledning til forholdsvis kortvarige, men potentielt store koncentrationsudsving. Dette i modsætning til kontinuerlige udledninger, hvor man evt. kan nøjes med at vurdere, om gennemsnitskoncentrationen er acceptabel.

Kvalitetskriterierne, der bruges i WEST-modellen, stammer fra England, da der ikke er vedtaget tilsvarende i Danmark. Kriterierne findes i den engelske Urban Pollution Manual 2 (UPM2) ^{12 13}. Kriterierne er fastsat ud fra bl.a. LC₅₀ (lethal concentration, som er den koncentration, der er dødelig for 50%) for laksefisk. Ved sammenligning med disse kriterier opnås en vurdering af, om udsvingene af ammoniak og ilt er så store og/eller hyppige, at det påvirker fiske- og dyreliv i vandløbet.

¹² [Urban Pollution Manual \(UPM\), version 3.1, 2018 – The Foundation For Water Research](#)

¹³ Environment Agency, den engelske miljøstyrelse, har foretaget et litteraturstudie (review) af en tidligere udgave af manualen mhp. at fastsætte standarder for intermitterende udledninger ifm. implementering af foranstaltninger for at nå målene i vandrammedirektivet: Review of urban pollution management standards against WFD requirements, Environment Agency, October 2012, ISBN: 978-1-84911-284-0

Odense Kommune vurderer, at WEST-modellen således kan give en god indikation af, om udledningernes påvirkning af vandkvaliteten i form af ilt- og ammonium/ammoniak-indholdet er acceptabel for fisk og smådyr.

For at sikre en god model har VandCenter Syd opstillet et stort måleprogram i vandløbene, hvor der bl.a. foretages onlinemåling af ilt- og ammoniumindhold på udvalgte målestationer. Af praktiske hensyn foregår dette i hovedvandløbene, da de mindre vandløb i perioder har så lav vandføring, at det ikke har været muligt at måle med det anvendte udstyr. Måleprogrammet har kørt siden 2016.

Se evt. yderligere i vedlagte ansøgning samt bilaget "WEST simulering – Baggrundsnotat", som er en del af ansøgningsmaterialet.

Det bemærkes, at foruden vurdering af påvirkningen via WEST-modellen foretages der årligt (siden 2013) DVFI-målinger forskellige steder i kommunens vandløb, herunder i Odense Å. Målingerne udføres af rådgiver for VandCenter Syd med henblik på at supplere de forholdsvis begrænsede målinger, der udføres af staten i NOVANA-programmet. Målingerne indberettes, så de evt. kan indgå i statens tilstandsvurderinger.

Resultater fra WEST-modellen for potentiel stofpåvirkning

Ifølge WEST-modellen lever Odense Å op til både ilt- og ammoniumkriteriet på strækningen "Odense Å – Centrum". Det skal nævnes, at inddelingen af vandløbsstrækninger i WEST-modellen ikke svarer til vandområdeplanens inddeling i vandområder jf. kortet i ovenstående afsnit om Recipientforhold. Strækningen i Odense Å, som har udledning fra udløb omfattet af denne tilladelse, udgør som nævnt to vandområder (nr. o3193 og o3194) i vandområdeplanen, mens beregningerne i WEST-modellen udføres på fem delstrækninger. Inddelingen i WEST-modellen ses i figur 4 i vedlagte ansøgning, og resultaterne fra WEST illustreres i ansøgningens figur 5.

Ifølge WEST-modellen ses følgende fordeling af de årlige udledninger mellem separat regnvand og overløbsvand fra de regnbetingede udledninger på strækningen, jf. tabel 1 og ansøgningen: *"De udledte vand- og stofmængder i skemaet viser, at overløbene fra de fælleskloakerede områder på årsbasis udgør hhv. ~45% og ~71% af den samlede udledte vandmængde og stofmængde fra udløbene på strækningen. Ved en højintens nedbørshændelse (i dette tilfælde 20. juni 2021) udgør udledningerne fra overløbene ~81% af det samlede flow fra udløbene på delstrækningen."*

Robusthedsanalysen / hydraulisk påvirkning

I den indsendte robusthedsanalyse er der foretaget en vurdering af de hydrauliske påvirkninger fra alle de regnbetingede udledninger i tabel 1, dvs. inkl. udløb, der ikke er omfattet af ansøgningen. Der er vurderet på vandstand, vandføring, vandhastighed og erosionsrisiko (Streampower) i vandløbet på baggrund af vandløbsberegninger foretaget i VASP-programmet.

Beregningerne er bl.a. baseret på opmåling/beskrivelse af vandløbets skikkelse, en oplands-beskrivelse samt udløbenes/punktkildernes placering og udløbsvandføring. Sidstnævnte kommer fra WEST-modellen.

I de tilfælde, hvor udledning fra flere separate udløb er samlet i én gruppe i WEST, er den samlede udledning fra WEST-gruppen tilført vandløbet i det længst opstrøms udløbspunkt i Odense Å.

Beregningerne til robusthedsanalysen tager udgangspunkt i vandføringen i Odense Å i tre referencesituationer bestemt ud fra de karakteristiske afstrømninger for hhv. årsmiddelvandføring, vintermiddelvandføring og en afstrømning på 20 l/s/km² (som statistisk overskrides ca. 10 % af tiden) svarende til de naturlige vandføringer uden de regnbetingede udledninger. De karakteristiske afstrømninger er beregnet ud fra vandføringsmålinger i Odense Å ved Kratholm/Brogårdsvej i Bellinge, som ligger opstrøms langt størstedelen af de regnbetingede udløb, og dermed repræsenterer den naturlige/i forvejen forekommende vandføring opstrøms for de regnbetingede udledninger. Hertil er tillagt de regnbetingede udledninger fra WEST-modellen ved udvalgte regnhændelser i 2021¹⁴: Den mest intense 60 min. hændelse (= hændelsen for beregnet maks. flow 2021 i tabel 1, jf. ovenstående) samt to mindre regn-intensiteter med hhv. 5 mm regn over 60 min. og 5 mm over 180 min. De to sidste repræsenterer eksempler på to forskellige forholdsvis hyppigt forekommende regn-intensiteter, altså eksempler på "hverdagsregn" og deraf følgende hyppigt forekommende udledningsflow og påvirkning herfra i vandløbene. For denne ansøgning er der ikke beregnet ud fra en referencesituation med den større afstrømning medianmaksimum (som statistisk set overskrides hvert andet år), da Odense Å i den situation er oversvømmet i hele ådalen. I stedet er der som nævnt både regnet ud fra årsmiddel, vintermiddel og en afstrømning på 20 l/s/km².

Dermed er nedenstående scenarier beregnet i VASP-programmet, og ved sammenligning er det i robusthedsanalysen vurderet, om udledningerne forårsager eller medvirker til øget oversvømmelse eller erosionsrisiko set i forhold til naturligt forekommende vandføringer i vandløbet.

- Referencesituation, årsmiddel vandføring i vandløbet
- Referencesituation, vintermiddel vandføring i vandløbet
- Referencesituation, vandføring i vandløbet ved en afstrømning på 20 l/s/km²
- Årsmiddel + udløb ved regnhændelse 5 mm / 180 min
- Vintermiddel + udløb ved regnhændelse 5 mm / 180 min
- 20 l/s/km² + udløb ved regnhændelse 5 mm / 180 min
- Årsmiddel + udløb ved regnhændelse 5 mm / 60 min
- Vintermiddel + udløb ved regnhændelse 5 mm / 60 min
- 20 l/s/km² + udløb ved regnhændelse 5 mm / 60 min
- Årsmiddel + udløb ved regnhændelse 20. juni 2021, maks. 60 min
- Vintermiddel + udløb ved regnhændelse 20. juni 2021, maks. 60 min
- 20 l/s/km² + udløb ved regnhændelse 20. juni 2021, maks. 60 min

¹⁴ År 2021 er anført som værende et normalt nedbørsår, dog med flere skybrud i juli end normalt.

Beregningerne er lavet på en anden måde end en typisk robusthedsanalyse for en ny udledning, hvor der ofte ses på 2 års og 5 års regnhændelser. Ifølge robusthedsanalysen er det ikke hensigtsmæssigt i denne situation, fordi de akkumulerede vandføringer vil blive overestimeret, da de høje udløbsvandføringer erfaringsmæssigt ikke vil forekomme samtidigt fra alle udløb. Hertil kommer, at denne analyse ikke bare omfatter et enkelt eller få udløb, men en del eksisterende udløb spredt over hele vandløbsstrækningen. Derfor er det fundet hensigtsmæssigt at se på ovennævnte mere hyppigt forekommende påvirkninger baseret på virkelige regnhændelser fra området, samt på den intense hændelse i 2021, som svarer til en 0,5-1 års hændelse.

Resultater af vandføringsmålinger fra to målestationer i Odense Å ved hhv. Kratholm/Brogårdsvej i Bellinge og nedstrøms Ejby Mølle Renseanlæg, dvs. opstrøms hhv. nedstrøms en stor del af de regnbetingede udledninger til Odense Å, bruges til at vurdere, om de modelberegnedes udledninger stemmer overens med de målte. Dermed sikres, at der ikke laves en overestimering af den hydrauliske påvirkning herfra.

Beregningerne i robusthedsanalysen er desuden suppleret med fysisk besigtigelse, hvor eventuelle tegn på erosion el.lign. er noteret.

Resultater fra robusthedsanalysen

Det vurderes i robusthedsanalysen, at udledningerne i denne tilladelse til Odense Å ikke skaber hydrauliske problemer i form af øget risiko for oversvømmelser eller øget erosion.

Den hydrauliske påvirkning fra alle udløb i denne tilladelse vurderes at være lille. De fleste udledninger sker i stuvningszonerne, som vurderes robuste ift. hydraulisk påvirkning. Vandspejlet er stabilt i stuvningszonerne, og der er ingen erosionsrisiko. Stryget nedstrøms Munke Mose er erosionssikret med sten og er også erosionsstabilt.

Recipientvurderingen / samlet beskrivelse.

I recipientvurderingen fra ansøgningen er der foretaget en vurdering af de regnbetingede udlednings betydning for Odense Å. Vurderingen er foretaget på baggrund af en lang række data og baggrundsmateriale, herunder bl.a. DFVI-målinger, resultater fra WEST-modellen og vandcentrets måleprogram i vandløbene, robusthedsanalysen samt Vandområdeplan 2015-2021 og Forslag til vandområdeplan 2021-2027. Sidstnævnte er efterfølgende vedtaget i justeret form, dvs. der kan være forhold, som er ændret i forhold til det, der er beskrevet i recipientvurderingen. I den gældende Vandområdeplan 2021-2027 er indsatsen overfor overløb i Odense Å dog fortsat udgået, som beskrevet i tidligere afsnit om recipientforhold, og som det også var tilfældet i forslag til vandområdeplanen. Odense Kommunes vurdering tager udgangspunkt i den vedtagne gældende vandområdeplan.

Den indsendte recipientvurdering omfatter alle de 4 delstrækninger af Odense Å, som der er ansøgt om fornyet udledningstilladelse for, dvs. fra det længst nedstrøms regnbetingede udløb syd for Bellinge ved st. 34.610 m og ned til tilløb fra Lindved Å. Der er foretaget en vurdering for hver af de 4 delstrækninger og samlet for Odense Å, samt hvilke indsatser der vurderes at være behov for på udløbene til de enkelte delstrækninger. Relevante data og konklusioner fra recipientvurderingen indgår desuden i væsentlighedsvurderingen for Natura 2000 i/ved Odense Å og Odense Fjord (se senere afsnit om Natura 2000).

Resultater fra recipientvurderingen

Det er i recipientvurderingen anført, at der på strækningen gennem Odense Centrum er beregnet relativt lave fysiske indeks på stationer i stuvningszonerne for opstemningerne ved Munke Mose og Ejby Mølle, og det anses for mindre sandsynligt, at der kan opnås målopfyldelse her. De to stuvningszoner dækker størstedelen af strækningen "Odense Å – Centrum", og det er kun på strækningen nedstrøms opstemningen i Munke Mose og frem til Klaregade, at de fysiske forhold vil være gunstige for målopfyldelse.

Overordnet har der været en positiv udvikling i faunaklassen for smådyr i Odense Å på strækningen syd for motorvejen, og tilstanden for smådyr og fisk i Odense Å er generelt højere i de øvre dele af åen og på strækningen syd for motorvejen. Der er dog også en positiv udvikling i varierende omfang på længere nedstrøms strækninger, herunder "Odense Å – Centrum". Det antages, at de større kloakprojekter, som VandCenter Syd har gennemført, har haft en positiv effekt på Odense Å. Generelt på de 4 delstrækninger af Odense Å, herunder "Odense Å – Centrum", ses dog på nogle stationer udsving i faunaklassen fra år til år, der kan indikere en lokal påvirkning af organisk stof fra regnbetingede udløb, som dog ikke nødvendigvis betyder, at målsætningen ikke kan opfyldes.

Recipientvurderingen peger ikke på indsatser, der bør gennemføres nu og her, på strækningen "Odense Å – Centrum", men anfører nogle indsatser, der bør overvejes i forbindelse med fremtidig indretning af kloaksystemet, hvis der opnås synergieffekt i forbindelse med andre tiltag. De anførte indsatser er: Reduktion af mængden af organisk stof fra flg. overløb på strækningen nedstrøms opstemningen ved Munke Mose: F43F41Y, A50F17Y, A31F06Y, A30F05Y, A40F16Y, A11F905 + A11F80Y, F10F28Y og A20F04Y. Disse overløb angives som relevante for mulige indsatser i recipientvurderingens konklusion. Det er dog også anført i vurderingen, at en indsats overfor udløb på WEST-strækningen opstrøms for Munke Mose potentielt kunne forbedre situationen og stabilisere faunaklassen på strækningen mellem Tietgens Alle og Munke Mose. De væsentligste stofudledninger i denne gruppe kommer fra de separate regnvandsudløb F52U03R og F50U01F og overløb F50F52Y.

Kommende tiltag og kommunens samlede vurdering

I ansøgningen har VandCenter Syd jf. ovenstående udpeget nogle potentielle indsatser for udløb i denne tilladelse. Dette har Odense Kommune taget til efterretning.

VandCenter Syd har benyttet WEST-modellen til beregning af udledningsmængder og -flow. I denne er en del af de separate udløb som nævnt grupperet, dvs. der er beregnet en samlet udledning fra disse. Resultaterne fra WEST er også anvendt i robusthedsanalysen. Dermed ses den kumulative effekt af udledninger og deres effekt på vandløbet. Det, som evt. kan overses ved denne metode, er det enkelte udløbs effekt på vandløbet f.eks. i form af erosionsrisiko. Beregningerne i robusthedsanalysen er dog suppleret med fysiske tilsyn, hvor eventuelle tegn på erosion er registeret.

Ud fra de analyser og vurderinger, der er beskrevet ovenfor, har VandCenter Syd opsummeret hovedkonklusioner om påvirkninger og mulige tiltag i ansøgningen. For udløbene i denne tilladelse, er der ikke peget på konkrete tiltag mod udledningerne, som bør gennemføres her og nu, men der anføres nogle tiltag som anbefales indtænkt, hvis der kan opnås synergieffekter med VandCenter Syd fremtidige arbejde.

Afsluttende angives følgende i ansøgningen:

"Der er ikke behov for en akut indsats på denne vandløbsstrækning som følge af vandløbets tilstand/kvalitet.

Det anbefales, at der indtænkes en forbedret rensning og/eller forsinkelse, hvis der kan opnås synergieffekter med VandCenter Syds fremtidige arbejde i forbindelse med klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse for at nedsætte tilførslen af organisk stof til Odense Å samt nedsætte frekvensen af overløb:

- recipientgruppe OdAa_11874_11767_G1 (F43U01F + F43U02F, A50U01F, A31U01F, A30U01F, A40U01F)*
- recipientgruppe OdAa_11400_9993_G1 (A11U01F, F10U04F, A20U03F)"*

Odense Kommune er enig i, at der ikke akut behov for tiltag, men at der skal ske en indsats for at nedbringe udledning af organisk stof samt overløbshyppighed for de nævnte overløb, hvis der kan opnås synergieffekter ifm. andre projekter. Odense Kommune mener dog, at det skal gælde generelt for stofudledning og forsinkelse for de udløb, der har store udledninger, hyppige overløb, og/eller hvor der udledes vand, der ikke er rensat eller forsinket.

Odense Kommune stiller derfor vilkår om, at VandCenter Syd skal indtænke eventuelle muligheder for reduceret udledning, forbedret rensning og forsinkelse af eksisterende udledninger, når/hvis der kan opnås synergieffekter i forbindelse med det fremtidige arbejde med fx klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse (se vilkår 7. Dette med henblik på at reducere bl.a. udledning af organisk stof og andre forurenende stoffer samt nedsætte overløbsfrekvensen for overløb. Kommunen er enig i, at det især er relevant for overløbene F43F41Y, A50F17Y, A31F06Y, A30F05Y, A40F16Y, A11F905 + A11F80Y, F10F28Y og A20F04Y, som der peges på i ansøgningsmaterialet (numrene i ovenstående afsnit fra ansøgningen er udløbspunkterne for disse overløb, jf. tabel 1 eller bilag 1). Kommunen vurderer dog, at det også er relevant at fremhæve følgende udløb i vilkåret: Overløb D10F26Y og F50F42Y, som også har hyppige overløb og ingen sparebassin, samt regnvandsudløbene F50U03R og F50U01F, som har store oplande og udledning uden rensning og forsinkelse, jf. også afsnit om Resultater fra recipientvurderingen.

Kommunen kan og vil ikke kræve bestemte løsninger for eventuelle tiltag, men løsningerne som vælges skal vurderes og godkendes af Odense Kommune inden etablering, og der skal være dialog mellem kommunen og VandCenter Syd omkring tiltag og fokusområder.

Odense Kommune vurderer, at ovenstående tiltag vil kunne medvirke til at forbedre vandmiljøet i Odense Å yderligere samt reducere stofudledninger mm. også til nedstrøms liggende vandområder i Odense Å.

Denne udledningstilladelse omfatter 5 udløb af almindeligt belastet separat-kloakeret regnvand, som ikke er omfattet af bek. om krav til udledning af visse forurenede stoffer til vandløb, søer, overgangsvande og havområder¹⁵. For udledning af separat regnvand stilles ikke koncentrationskrav, men funktionskrav. Tilladelsen omfatter også 22 regnbetingede udledninger af opspædet spildevand. Disse er ikke udpeget til indsats i vandområdeplan 2021-2027.

Det er kommunens vurdering, at udledningerne af opspædet spildevand levede op til datidens krav ved etablering, og da der ikke foretages ændringer eller øget udledning i forbindelse med denne tilladelse, stilles der ikke koncentrationskrav for stofudledninger fra disse.

Der er ikke konkret viden om, at de regnbetingede udledninger i denne tilladelse er årsag til manglende opfyldelse af mål for miljøfarlige forurenende stoffer.

Denne tilladelse indeholder således ikke krav om tiltag, som er specifikt rettet mod reduktion af miljøfarlige forurenende stoffer, men fremtidige stofreducerende indsatser jf. ovenstående forventes ligeledes at reducere udledning af miljøfarlige forurenende stoffer. Hvis der senere fremkommer konkret viden om, at udledningerne har væsentlig negativ betydning for opfyldelse af mål for miljøfarlige forurenende stoffer, vil der kunne stilles krav om yderligere tiltag.

Vurdering efter indsatsbekendtgørelsens § 8

I henhold til § 8 indsatsbekendtgørelsen¹⁶ er Odense Kommune forpligtet til at forebygge forringelse af tilstanden af overfladevandsområder, og til at sikre at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i miljømålsbekendtgørelsen¹⁷, ikke forhindres.

Myndigheden kan kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand eller ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål.

¹⁵ Jf. §1. stk. 2, nr. 1 i Bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenede stoffer til vandløb, søer, overgangsvande og havområder, BEK nr. 1433 af 21. november 2017

¹⁶ Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, BEK nr. 797 af d. 13. juni 2023

¹⁷ Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, BEK nr. 819 af 15. juni 2023

”Forringelse” af den økologiske tilstand skal forstås sådan, at mindst et af kvalitetselementerne falder et niveau, selvom denne forringelse ikke nødvendigvis medfører, at hele overfladevand området falder en klasse¹⁸.

Det er Odense Kommunes vurdering, at denne lovliggørende tilladelse til regnbetingede udledninger ikke vil forringe tilstanden i Odense Å, fordi det er en pågående udledning, som allerede finder sted, og som ikke ændres eller øges i forbindelse med tilladelsen.

Det er også Odense Kommunes vurdering, at udledningerne ikke i sig selv er til hinder for fortsat eller fremtidig målopfyldelse. Det ses af DVFI-målinger, at der overordnet har været en positiv udvikling af faunaklassen på målestationer nedstrøms for udløbene, og siden 2017 har kravet for DVFI været overholdt i målingerne på strækningen ”Odense Å – Centrum” med en enkelt undtagelse (jf. ovenstående afsnit om Recipientforhold). Denne måling er foretaget på strækningen opstrøms for opstemningen ved Munke Mose, der er stærkt stuvningspåvirket. Jf. også recipientvurderingen vurderes det mindre sandsynligt, at der opnås målopfyldelse i stuvningszonerne pga. stuvningspåvirkningen og de fysiske forhold på strækningerne. På trods af dette, er det i gældende vandområdeplan vurderet, at der er målopfyldelse for smådyr i dette vandområde. Som tidligere beskrevet, er der også målt DVFI svarende til målopfyldelse ved de nyeste målinger i vandområdet nedstrøms for opstemningen ved Munke Mose, samt nedstrøms for opstemningen ved Ejby Mølle på de to stationer, der ligger tættest på udløb i denne tilladelse.

Staten udarbejder vandområdeplanerne for at sikre et godt vandmiljø i Danmarks vandområder og opfylde de fastsatte miljømål for vandområderne. Der er ikke udpeget nogen indsatser i Vandområdeplan 2021-2027/indsatsbekendtgørelsen, som omhandler indsatser på regnbetingede udledninger til Odense Å. Det gælder også forslaget til genbesøg af vandområdeplanerne, som var i offentlig høring frem til 20. juni 2025.

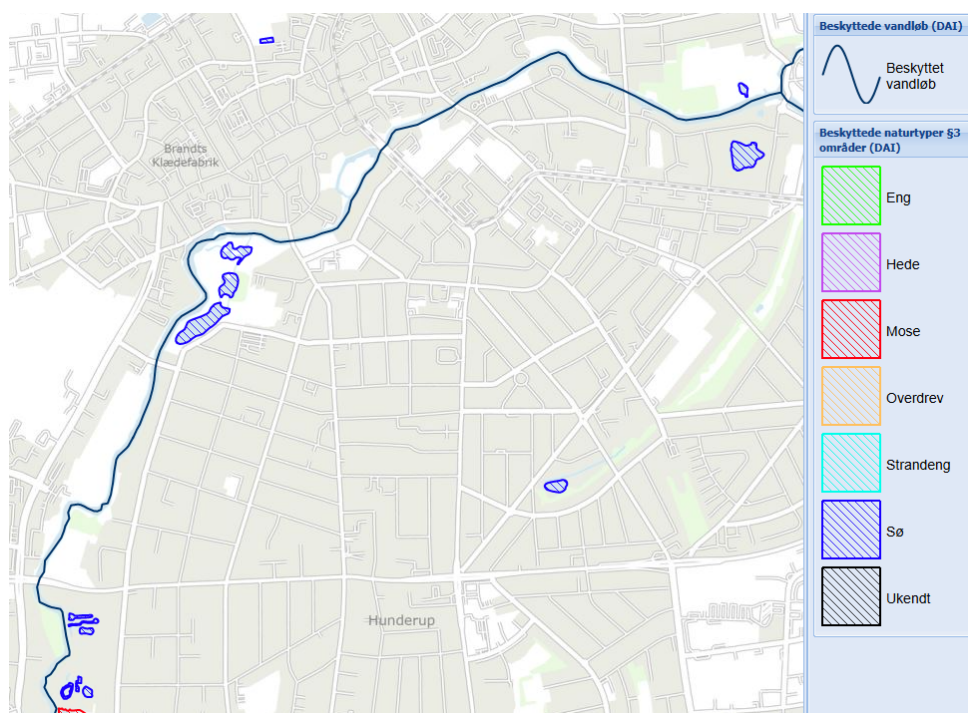
Som tidligere beskrevet ønsker Odense Kommune dog på baggrund af bl.a. recipientvurderingen, at VandCenter Syd indtænker eventuelle muligheder for reduceret udledning, forbedret rensning og forsinkelse af de eksisterende udledninger, når/hvis der kan opnås synergieffekter i forbindelse med det fremtidige arbejde med fx klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse. Sådanne tiltag forventes at have en positiv effekt og understøtte fremtidig målopfyldelse i de målsatte vandområder.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Odense Å er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven¹⁹, og der er et begrænset omfang af beskyttet natur omkring Odense Å på strækningen ”Odense Å - Centrum”. I de ånære områder, nedstrøms for udløb omfattet af denne tilladelse, er der alene tale om naturtypen ”sø” (blå skravering på nedenstående figur).

¹⁸ Jf. Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, VEJL nr. 9210 af 18. april 2024

¹⁹ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 927 af 28. juni 2024 (med senere ændringer)

Figur 3, Kort som viser de beskyttede dele af Odense Å (markeret med sort linje) på strækningen "Odense Å - Centrum", samt de beskyttede naturtyper. Blå er "sø".

Nogle af naturtyperne overlapper med udpegningerne for Natura 2000 (se senere afsnit). Naturbeskyttelseslovens § 3 siger, at der ikke må foretages tilstandsændringer i naturtypen. For § 3 natur gælder, at hidtidig drift på arealerne kan forsætte, mens større ændringer ikke er tilladt.

Ifølge indsendte ansøgningsmateriale giver de regnbetingede udledninger ikke i sig selv anledning til oversvømmelse af de vandløbsnære arealer eller øget risiko for oversvømmelse.

I forbindelse med denne udledningstilladelse foretages der ikke ændringer i de eksisterende udledninger, som giver en forøget udledning. Udledningerne giver derfor ikke anledning til tilstandsændringer i § 3 natur i og omkring Odense Å.

Odense Kommune har stillet et vilkår om, at VandCenter Syd skal indtænke eventuelle muligheder for reduceret udledning, forbedret rensning og forsinkelse af eksisterende udledninger, når/hvis der kan opnås synergieffekter i forbindelse med fremtidigt arbejde med fx klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse. Dette især med henblik på at reducere stofudledning, herunder udledning af organisk stof, samt nedsætte overløbsfrekvensen for overløb.

Forud for gennemførelse af eventuelle indsatser skal der ansøges om myndighedsbehandling for de konkrete tiltag hos Odense Kommune. Det er kommunens umiddelbare vurdering, at disse indsatser ikke vil give en tilstandsændring af § 3 vandløb.

Resultatet vil blive forbedringer i form af en mindre mængde af næringsstoffer mm., som tilføres til Odense Å og evt. en mindre hydraulisk belastning i forhold til den nutidige tilstand.

Hvis nogen af indsatserne kræver en § 3 dispensation, vil VandCenter Syd dog skulle ansøge Odense Kommune om dette.

Natura 2000 (Habitat- og Fuglebeskyttelsesområder)

Natura 2000 er et netværk af områder, som er udpeget (jf. habitatdirektivet²⁰ og fuglebeskyttelsesdirektivet²¹) til at beskytte plante- og dyrearter, samt visse naturtyper. Formålet er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som områderne er udpeget for at bevare.

VandCenter Syd har som en del af deres ansøgningsmateriale fået udarbejdet en Natura 2000-væsentlighedsvurdering for nedenstående Natura 2000-områder.

Odense Å er en del af Natura 2000-område nr. 114, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å, som omfatter Habitatområde H98. Odense Å forsætter og løber ud i Natura 2000-område nr. 110, Odense Fjord, der omfatter både habitatområde H94 og fuglebeskyttelsesområde F75.

Både vandløbene og de omkringliggende naturarealer rummer et forholdsvis rigt og alsidigt plante- og dyreliv, herunder visse sårbare og sjældne arter, se nedenstående lister for udpegningsgrundlaget^{22 23}. Udpegningsgrundlaget for N114 fremgår af Tabel 1 og for N110 af Tabel 3 og Tabel 4.

*Tabel 2: Udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde nr. 98. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.*

Naturtyper	Kransnålsalge-sø (3140)	Urtebræmme (6430)
	Vandløb (3260)	Kildevæld* (7220)
	Surt overdrev* (6230)	Ege-blandskov (9160)
	Hængesæk (7230)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Rigkær (7230)	Næringsrig sø (3150)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Kalkoverdrev* (6210)
Arter	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Tykskallet malermusling (1032)	Bækklampret (1096)
	Havlampret (1095)	Pigsmerling (1149)
	Odder (1355)	Damflagermus (1318)

²⁰ Habitatdirektivet 1992: Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 (med senere ændringer) om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

²¹ Fuglebeskyttelsesdirektivet 1979: Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979 (med senere ændringer) om beskyttelse af vilde fugle

²² Jf. Natura 2000-plan 2022-2027, Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å, Natura 2000-område nr. 114, Habitatområde H98, Miljøministeriet, Juni 2023 ([link til Natura 2000 plan 2022-2027](#))

²³ Jf. Natura 2000-plan 2022-2027, Odense Fjord, Natura 2000-område nr. 110, Habitatområde H94, Fuglebeskyttelsesområde F75, Miljøministeriet, Juni 2023 ([link til Natura 2000 plan 2022-2027](#))

*Tabel 3: Udpegningsgrundlaget med naturtyper og arter for habitatområde nr. 94. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.*

Naturtyper	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Lagune* (1150)	Enekrat (5130)
	Rev (1170)	Kalkoverdrev* (6210)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Urtebræmme (6430)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Ege-blandskov (9160)
	Strandeng (1330)	Bøg på Muld (9130)
	Kystklint/klippe (1230)	Bugt (1160)
	Søbred med småurter (3130)	Vade flade (1140)
	Kildevæld* (7220)	Våd hede (4010)
	Rigkær (7230)	Tør hede (4030)
	Vandløb (3260)	
Arter	Skæv vindelsnegl (1014)	

Tabel 4: Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde 75. Ynglefugle (Y) og trækfugle (T).

Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
Sangsvane (T)	Havørn (TY)
Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
Klyde (Y)	Hjejle (T)
Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
Havterne (Y)	

Det fremgår af § 6 og § 7, stk. 6, nr. 5 i habitatbekendtgørelsen²⁴, at før der træffes afgørelse om tilladelse til udledning af spildevand efter miljøbeskyttelseslovens § 28, skal der foretages en vurdering af, om det påtænkte projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gælder også for projekter, der er udenfor Natura 2000, men som kan have betydning ind i et Natura 2000-område.

For denne udledningstilladelse er der jf. habitatbekendtgørelsen foretaget vurdering i forhold til en potentiel påvirkning af Natura 2000-områder. Hvis myndigheden vurderer, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering. Der kan ikke gives tilladelse til det ansøgte, hvis det vil skade Natura 2000-områdets integritet.

Som tidligere nævnt er der tale om eksisterende regnbetingede udledninger, som ikke ændres i forbindelse med denne fornyede tilladelse. De bidrager med en allerede eksisterende belastning, men forværrer ikke belastningen på de naturtyper og arter, som udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

²⁴ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK nr. 1098 af 21. august 2023 (med senere ændringer)

De enkelte udpegede naturtyper og arter er på habitatdirektivets bilag II og er gennemgået og vurderet i væsentlighedsvurderingen. Nogle arter er ligeledes på habitatdirektivets bilag IV, som beskrives i senere afsnit. Som anført i ansøgningsmaterialet, er det vurderet, at de regnbetingede udledninger til Odense Å ikke giver en øget risiko for oversvømmelse.

Odense Kommune vurderer på baggrund af ovenstående samt Natura 2000-væsentlighedsvurderingen, at udledningerne ikke i sig selv eller i forbindelse med andre projekter, vil have en negativ påvirkning på naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne i Odense Å (N114) og Odense Fjord (N110).

Det vurderes ligeledes, at udledningerne ikke vil have væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdernes bevaringsmålsætninger. Der er på den baggrund ikke behov for yderligere konsekvensvurdering.

Som tidligere beskrevet har Odense Kommune stillet krav om, at eventuelle muligheder for reduceret udledning, forbedret rensning og forsinkelse af de eksisterende udledninger skal indtænkes, når/hvis der kan opnås synergieffekter i forbindelse med det fremtidige arbejde med fx klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse. Dette kan bidrage med mindre stofudledning mm., end der forekommer i dag. Der skal ansøges særskilt om gennemførsel af tiltag, og eventuelle indsatser er ikke omfattet af denne vurdering af påvirkningen af Natura 2000.

Bilag IV-arter i Habitatdirektivet og fredede arter

Habitatbekendtgørelsen fastlægger en pligt for kommunen til at varetage beskyttelseshensyn for de arter, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV. Arterne er omfattet af en streng individ- og levestedsbeskyttelse. Bilag IV-arter må ikke slås ihjel, og der er forbud mod indsamling og forstyrrelse af dem, samt beskadigelse og ødelæggelse af deres yngle- eller rasteområder. Bilag IV-planter må ikke beskæres eller graves op.

Der er registreret forekomster af odder, flagermus og tykskallet malermusling i eller omkring Odense Å på den konkrete strækning "Odense Å - Centrum" og/eller nedstrøms strækninger frem til Odense Fjord, jf. arter.dk.

Odder

Der er registreret odder i/ved Odense Å, og det antages, at odderen har en generel udbredelse i Odense Å og kan bevæge sig frit i de åbne og forbundne vandsystemer. Odderen foretrækker vådområder og uforstyrrede vandløb med gode skjulmuligheder som levesteder. I Natura 2000 væsentlighedsvurderingen vurderes Odense Å at være et velegnet levested med et godt fødegrundlag for odderen. Der er tale om eksisterende udledninger, som ikke ændres i forbindelse med en fornyet tilladelse, og det vurderes på den baggrund, at der ikke vil ske en påvirkning på odder og dens yngle- eller rasteområder.

Flagermus

Der er registreret flere flagermusarter, herunder sydflagermus, brunflagermus, vandflagermus, pipistrelflagermus og dværgflagermus, i området langs Odense Å. Flagermus benytter typisk landskabet til fouragering, men er afhængige af træer, bygninger og lignende strukturer som yngle- eller rasteområde.

Da udledningen sker til vandløbet, og der ikke vil ske en ændring eller øgning af udledningen, samt at der ikke fjernes træer eller bygninger, vurderes det, at der ikke vil ske en påvirkning på flagermus og deres yngle- eller rasteområder.

Tykskallet malermusling

Der findes en bestand af tykskallet malermusling i Odense Å-systemet.

Odense Kommune har fokus på at forbedre levesteder for tykskallet malermusling og odder jf. Natura 2000-handleplan²⁵. Tykskallet malermusling er følsom overfor tilslamning af sandbund. Den er samtidig udfordret af aldrende relativt små bestande, begrænset rekruttering af nye individer samt behovet for tilstedeværelse af egnede værtsfisk. I Natura 2000 væsentlighedsvurderingen er det angivet, at det generelt ses, at faunaklassen for smådyr opnår målopfyldelse og tilstand for fisk er "god" til "høj" i Odense Å, når der ikke er spærringer eller opstuvningszoner. Dermed konkluderes, at vandkvaliteten overordnet set er god, at der ikke sker tilslamning af sandbund, og at der er gode forhold for værtsfisken elritse. Der vil ikke ske nedlæggelse af potentielle spredningskorridorer for tykskallet malermusling, og udledningen indebærer ikke opgravning af vandløbsbunden eller anden regulering af vandløbet, som kan medføre risiko for individdrab. Der er ligeledes tale om eksisterende udledninger, som ikke ændres eller øges. På den baggrund vurderes det, at der ikke vil ske en påvirkning på tykskallet malermusling og dens levesteder.

Fredede arter

En række dyre- og plantearter er nationalt fredede. Arterne fremgår af artsfredningsbekendtgørelsen²⁶ bilag 1 og 2. Nationalt fredede arter er omfattet af en individbeskyttelse. Fredede arter må ikke slås ihjel, og der er forbud mod indfangning, samt ødelæggelse eller indsamling af æg. Fredede planter må ikke beskæres eller graves op.

Der er inden for de sidste 10 år registreret maj-gøgeurt, kødfarvet gøgeurt, tyndakset gøgeurt, skovhullæbe, vedbend-gyvelkvæler, butsnudet frø og skrubtudse langs den konkrete strækning af Odense Å eller nedstrøms.

Maj-gøgeurt, kødfarvet gøgeurt, tyndakset gøgeurt og skovhullæbe er alle fredede orkideer. Vedbend-gyvelkvæler er en helsnylter, der snylter på vedbend. Tilladelsen medfører ikke merudledning, som kan føre til øgede oversvømmelser af orkideernes eller vedbend-gyvelkvælers levesteder. Det vurderes på den baggrund, at arterne ikke vil blive påvirket af afgørelsen.

Butsnudet frø og skrubtudse er tilknyttet vandhuller og ikke vandløb. Der vil ikke ske en merudledning, som vil føre til øgede oversvømmelser, der potentielt vil kunne påvirke arterne. Det vurderes på den baggrund, at arterne ikke vil blive påvirket af afgørelsen.

²⁵ Natura 2000-handleplan 2022–2027 for Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å, Natura 2000-område nr. 114, Habitatområde H98, Assens Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune, Odense Kommune og Miljøstyrelsen, 2024

²⁶ Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt, BEK nr. 521 af 25. marts 2021 (med senere ændringer)

Samlet vurdering

Da det er angivet, at de regnbetingede udledninger til Odense Å ikke giver øget risiko for oversvømmelser eller ændrer stofindholdet i vandløbet væsentligt, når der er oversvømmelser, er der ingen af de terrestriske arter, som bliver påvirket af udledningerne.

De regnbetingede udledninger i denne tilladelse, er eksisterende udledninger, som ikke ændres i forbindelse med en fornyet tilladelse. De bidrager med en allerede eksisterende belastning, men ændrer ikke belastningen på de bilag IV-arter eller fredede arter, som potentielt kan være påvirket.

De tidligere beskrevne indsatser overfor regnbetingede udløb omfattet af denne tilladelse vil bidrage til mindre stofudledning, samt evt. mindre hydraulisk belastning af mindre tilløb på strækningen og Odense Å. Dermed arbejder Odense Kommune forsat for at forbedre forholdene i og omkring Odense Å for bilag IV-arter.

Ved oprensning af § 3 beskyttede regnvandsbassiner skal der forinden meddeles dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 3. I forbindelse med meddelelse af evt. § 3 dispensation vurderes der ligeledes på forekomst og beskyttelse af bilag IV-arter og fredede arter. Der skal ansøges hos Odense Kommune om dispensation til oprensning af regnvandsbassiner, når dette er aktuelt. Dispensation meddeles særskilt og er ikke en del af denne tilladelse.

Samlet vurderes det, at udledningstilladelsen for de regnbetingede udledninger i denne tilladelse ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Det vurderes ligeledes, at der ikke vil ske individdrab eller forstyrrelse af bilag IV eller fredede arter.

Vurdering om VVM-screening

Odense Kommune vurderer, at der ikke skal foretages screening efter miljøvurderingsloven²⁷ i forbindelse med denne udledningstilladelse. Dette skyldes, at tilladelsen udelukkende omfatter eksisterende udledninger og anlæg, inkl. eksisterende bassiner, men ikke gennemførelse af konkrete tiltag på disse. Der er tale om fornyet tilladelse for ældre anlæg, og det forudsættes, at de eksisterende bassiner/anlæg er lovligt etableret efter eventuelle miljøvurderings-/VVM-regler på tidspunktet for etablering.

Generelt vurderer Odense Kommune, at overløbsbygværker ikke er omfattet af krav om screening efter miljøvurderingslovens bilag 2. Overløbsbygværkerne er en integreret del af kloaksystemet og er en sikkerhedsventil på spildevandssystemet. Spildevandsledninger skal ikke screenes, medmindre der er tale om nyanlæg, som indgår i et samlet anlægsarbejde ved etablering af nye byområder.

Etablering af evt. nye regnvandsbassiner vil som udgangspunkt være omfattet af bilag 2, pkt. 10g.

²⁷ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), LBK nr. 4 af 3. januar 2023 (med senere ændringer)

Projekter, der omfatter ændring af lovligt etablerede anlæg, der er listet på bilag 2, skal dog kun screenes, hvis ændringen/projektet kan medføre væsentlig skadelig indvirkning på miljøet eller væsentlige gener ifm. anlægsarbejdet. Eller hvis det indgår, som en del af et samlet anlægsarbejde, som skal screenes, fx etablering af et nyt byområde.

De tiltag, der omtales i denne tilladelse, er kun overordnet beskrevet og er ikke nærmere fastlagt på nuværende tidspunkt.

Evt. behov for screening skal afklares, når der foreligger et konkret projekt for eventuelle tiltag.

Det er bygherres pligt at anmelde projekter, der skal screenes mm. efter miljøvurderingsloven.

Sammenfatning

Odense Kommunes udgangspunkt er, at de eksisterende udledninger levede op til datidens krav og regler på tidspunktet for etablering. Udløbene har haft en gældende tilladelse, som var tidsbegrænset, men med henblik på fornyelse/revision. At udløbene skal have ny tilladelse nu, skyldes alene, at der ikke blev givet en ny tilladelse, indenfor tidsfristen i den tidligere tilladelse og efterfølgende forlængelser heraf.

Udledningerne vil ikke forværre tilstanden i vandområderne, fordi de allerede pågår og har gjort det i mange år. Det er også kommunens vurdering, at udledningerne ikke i sig selv er til hinder for fremtidig målopfyldelse.

Odense Kommune har et generelt samarbejde med VandCenter Syd om løbende forbedringer og indsatser, bl.a. med fokus på at prioritere projekter med god miljøgevinst set i forhold til investeringer, realiserbarhed mm.

Analysen og vurderingen udarbejdet som en del af ansøgningsmaterialet viser, at der ikke er akut behov for tiltag på udløb i denne tilladelse, som følge af vandløbets tilstand eller kvalitet. Det anbefales dog i ansøgningen, at der indtænkes forbedret rensning og/eller forsinkelse på en række konkrete udløb, hvis der kan opnås synergieffekter med VandCenter Syds fremtidige arbejde fx ifm. klimatiltag og byudvikling for at nedsætte udledningen af organisk stof og nedsætte frekvensen af overløb.

Odense Kommune er enig i dette, men mener, at det skal gælde generelt for alle udløb, der har store udledninger, hyppige overløb, og/eller hvor der udledes vand, der ikke er rensat eller forsinket. Odense Kommune stiller derfor vilkår om, at VandCenter Syd skal indtænke eventuelle muligheder for reduceret udledning, forbedret rensning og forsinkelse af eksisterende udledninger, når/hvis der kan opnås synergieffekter i forbindelse med det fremtidige arbejde med fx klimatiltag, byudvikling og kloakvedligeholdelse. Dette med henblik på at reducere bl.a. udledning af organisk stof og andre forurenende stoffer yderligere samt nedsætte overløbsfrekvensen for overløb.

I vilkåret nævnes en række konkrete overløb/udløb, hvor Odense Kommune især vurderer, at det kan være aktuelt. Forslag til tiltag skal drøftes med og godkendes af kommunen.

Herudover er der stillet en række generelle vilkår, der bl.a. skal sikre, at der ikke opstår uhensigtsmæssige påvirkninger af recipienter og omgivende arealer, samt at der skal foretages afhjælpende tiltag, hvis det skulle forekomme.

Ovennævnte vilkår og tiltag vil understøtte målet om god tilstand i Odense Å. Konkrete tiltag skal myndighedsbehandles særskilt forud for gennemførelsen og er ikke omfattet af denne tilladelse.

Vandområdeplan 2021-2027 fastsætter ikke nogen indsatser for overløb omfattet af denne tilladelse, og det gælder også genbesøget af vandområdeplanerne, som forventes vedtaget ved udgangen af 2025.

Samlet set vurderes, at udledningerne i denne tilladelse med de angivne vilkår ikke vil have en væsentlig påvirkning af Odense Å eller Odense Fjord, og ikke vil være til hinder for målopfyldelse i henhold til Vandområdeplan 2021-2027. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, bilag IV-arter, fredede arter eller af § 3-områder. Det vurderes, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen.

Klagevejledning

Tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, jf. kapitel 11 i miljøbeskyttelsesloven²⁸.

Klageberettigede er:

- Adressaten
- Enhver som har en individuel, retlig og væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening
- Ferskvandsfiskeriforening for Danmark
- Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø som hovedformål.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der varetager væsentlige rekreative interesser når afgørelsen berører disse, og klagen har til formål at varetage natur- og miljøbeskyttelse.

Klagen skal indgives skriftligt ved anvendelse af digital selvbetjening. Klagen skal indgives via Klageportalen på Nævnenes Hus, som du finder her: [Til klager og indklagede](#). Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

På Nævnenes Hus hjemmeside finder du også vejledning om hvordan du klager, information om gebyrordning, mulighed for fritagelse fra klageportalen mm. vejledningen finder du her: [Klagevejledning Miljø- og Fødevarerklagenævnet](#).

Det koster 900 kr. at klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet for privatpersoner og 1.800 kr. for organisationer og virksomheder. Gebyret indbetales ved oprettelsen af klagen på Klageportalen, og behandlingen af klagen begynder ikke, før gebyret er indbetalt.

En eventuel klage over en tilladelse vil ikke have opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

Fristen for at klage er 4 uger fra afgørelsen er offentliggjort. Det vil sige, at klagen skal være indgivet i klagesystemet senest 18. januar 2026.

Hvis det ønskes at indbringe afgørelsen til prøvelse ved domstolene, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, skal søgsmålet være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsen er offentliggjort. Fristen for at anlægge søgsmål udløber således den 18. juni 2026.

Afgørelsen offentliggøres desuden på www.odense.dk

²⁸Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024 (med senere ændringer)

Bilag 1, Tabel over udløb, udledningsmængder mm., vedhæftet

Bilag 2, Kort over udløb og oplande, vedhæftet

Bilag 3, Ansøgning, inkl. rettelsesblad, vedhæftet

Bilag 4, WEST-notat, vedhæftet